

יד מהרש"א
מסכת בבא בתרא
פרק מי שמת
חלק א'
קלט: – קמד:

October 26, 2006

© Yechezkel Folger 2006

מפתח

דף קלט:	3
תד"ה אמר רבן גמליאל	3
דף קמ.	4
סוגיא דמרובין ונתמעטו וכו'	4
רשב"ם ד"ה אם	21
רשב"ם ד"ה רבא אמר	23
דף קמא	26
תוספות ד"ה אלא לאביי	26
דף קמא:	31
גמרא והא זכר ונקבה לא אמר	31
גמרא ולימא לי' ר' יוחנן בן ברוקה היא וגמרא ד"ה ולימא לי'	33
תד"ה איתיבי'	36
תד"ה דתנן העובר	39
תד"ה נוחל בנכסי האם	52
דף קמג.	55
גמרא ואמאי את וחמור ותד"ה אין לך מר בקישות	55
תד"ה רב נחמן אמר	62
דף קמג:	64
תד"ה תא שמע	64
תד"ה והשביחו	66
תד"ה השביחו לעצמן	68
דף קמד.	71
תד"ה באשה יורשת וא"ד וקצת קשה	71
תד"ה חלה ונתרפא	76
תד"ה חוץ מצינים פחים	79

דף קלט:

תד"ה אמר רבן גמליאל

- 1) משנה
a) תנא קמא
i) If a מת leaves only נכסים מועטין והבנים ישאלו על הפתחים (1) הבנות יזונו והבנים ישאלו על הפתחים (1)
b) אדמון
i) "וכי בשביל שאני זכר הפסדתי"
c) רבן גמליאל
i) "רואה אני את דברי אדמון"
2) כתובות קט.
a) כל מקום שאמר רבן גמליאל "רואה אני את דברי אדמון" הלכה כמותו
3) מהרש"א here as explained by תוספות
a) הלכה כתנא קמא say ראשונים
b) קשיא
i) why doesn't the כלל of the גמרא in כתובות apply here
c) רבינו תם by תירוץ
i) אדמון says only
(1) that he's surprised at the דין of the קמא
(2) not that he disagrees with תנא קמא

דף קמ.

סוגיא דמרובין ונתמעטו וכו'

מי הם הניזונין	מרובין או מועטין	דין	קדימה
אלמנה ובת וליכא בן (לרשב"ם)	מועטין	דין נכסים מועטין בין לבת בין לאלמנה (איבעיא ד"אלמנה ובת" לרשב"ם)	אלמנה קודמת לבת
אלמנה ובת וליכא בן (לתוספות)	מועטין	ליכא דין נכסים מועטין	אוכלות בשווה
אלמנה ובת ובן	מועטין	דין נכסים מועטין בין לבת בין לאלמנה (איבעיא ד"אלמנה מהו שתמעט" לתוספות אליבא דמהרש"ל ואיבעיא ד"אלמנה ובת" לתוספות אליבא דמהרש"א)	אלמנה קודמת לבת ותרוייהו קודמות לבן
בן ובת	מרובין	אוכלין ביחד	שוין
בן ובת ואלמנה	מרובין לגבי בן ובת אבל אינן מרובין לשלשתן	דין נכסים מועטין לבת נגד בן ואלמנה ומיבעיא לן באיבעיא "אלמנה מהו שתמעט" לרשב"ם (ולמהרש"א אף לתוספות) אם (1) אלמנה אוכלת בשווה עם בן או (2) דיש לאלמנה דין מועטין מיהת לגבי בן או (3) דנכסים מיקרין מרובין ונתמעטו כשמגישה אלמנה תביעות'	קדימה לבת ומיבעיא לן אי אלמנה מיהת קודמת לבן או דיש לה דין מרובין ונתמעטו
בן ובת ובתו	מרובין לגבי בן ובת אבל אינן מרובין לשלשתן	בדומה לבן ובת ואלמנה ברם שונין בדינן אי מסקינן דיש לו דין של מרובין ונתרבו	
בן ובת ובעל חוב	מרובין לגבי בן ובת אבל אינן מרובין לאחר טריפת בעל חוב	מיבעיא לן אלו יש לו דין נכסים מועטין או דיש לו דין מרובין ונתמעטו	
בן ובת	מרובין ונתמעטו		אוכלין ביחד ומפסיד כל אחד לפי שיעורו
בן ובת ואלמנה	מרובין ונתמעטו		אוכלין שלשתן בשווה ונמצא דכל אחד מפסיד לפי שיעורו
בן ובת ובתו	מרובין ונתמעטו		אוכלין בשווה ברם כל הפסד תביעות בת אשתו על בן רמיא
בן ובת ובעל חוב	מרובין ונתמעטו		אם יש לו דין מרובין ונתמעטו דינו כבת אשתו ואי יש לו דין נכסים מועטין קודמת בת לבן

1) part 1 הקדמה

a) תקנת מזון הבנות

i) בוגרת until they marry or become נכסי מת from ניזונות בנות

b) תקנת מזון אלמנה

i) An אלמנה is ניזונת from נכסי מת until she remarries or dies

- ii) This is a תקנתא דרבנן
- 2) הקדמה part 2
 - a) נכסים מועטין
 - i) "נכסים מועטין" means
 - (1) There aren't enough נכסים to be מזין designated persons until בת becomes בוגרת
 - ii) "דין נכסים מועטין"
 - (1) Where נכסים are מזין one person who benefits from this דין and another who doesn't
 - (a) The first person has priority for מזונות over the second person
 - (2) If two persons benefit from this דין and there is a third person who doesn't
 - (a) The first two persons have priority over the third
 - (3) But
 - (a) If both אלמנה and בת benefit from this דין and there is no בן
 - (b) אלמנה has priority over בת
 - iii) Persons who benefit from דין נכסים מועטין
 - (1) בת benefits from this דין against בן where there are נכסים מועטין
 - (2) According to רשב"ם as he understands the מסקנא of an איבעיא we'll explain below
 - (a) אלמנה and בת benefit from this דין where there are נכסים מועטין
 - (b) Whether or not there is also a בן
 - (3) According to תוספות as תוספות understands the מסקנא of this איבעיא
 - (a) אלמנה and בת benefit from this דין where there are נכסים מועטין
 - (b) But only if there is also a בן
 - iv) We've already established that
 - (1) where both בת and אלמנה benefit from this דין and there is no בן
 - (a) then אלמנה has קדימה over בת
 - (2) It follows that this applies only for רשב"ם
 - v) It follows also that both for רשב"ם and תוספות
 - (1) where both בת and אלמנה benefit from this דין and there is also בן
 - (2) then אלמנה has קדימה over בת and both have קדימה over בן
 - b) נכסים מרובין
 - i) "נכסים מרובין" means

- (1) That there are enough נכסים for בן and בת to be ניזון together until the בת becomes בוגרת
- (2) בת and בן in relation to מרובין that count as נכסים
 - (a) Continue to count as מרובין even if
 - (i) there is also an אלמנה or other third person who has a claim for מזונות
 - (ii) and for whom there aren't enough נכסים to be מזין together with בן and בת
- ii) "דין נכסים מרובין" means
 - (1) בת and בן are ניזון from מרובין נכסים together
 - (2) Note that
 - (a) Unless the נכסים later become "מרובין ונתמעטו" (see below)
 - (i) Then
 - 1. The right of בת to מזונות isn't reducible by the claim for מזונות by אלמנה or any other person
 - 2. In effect
 - a. Once נכסים count as מרובין in relation to בת and בן
 - b. בת gets the benefit of דין נכסים מועטין against אלמנה or any other claimant for מזונות
 - (ii) But the right of בן is reducible by claims for מזונות by אלמנה or any other person
 - (3) שאלה
 - (a) if
 - (i) there are נכסים מרובין as between בת and בן
 - (ii) but נכסים are מועטין once we take into account an אלמנה as well
 - (b) We've already said that
 - (i) Unless the נכסים later count as מרובין ונתמעטו
 - (ii) בת is protected against claims of the אלמנה
 - (iii) And that the right of בן is subject to reduction for אלמנה
 - (c) But
 - (i) does אלמנה at least have the benefit of דין נכסים מועטין as against בן
 - 1. So that she has קדימה over בן
 - (ii) Or do בת and אלמנה share
- (4) תשובה

- (a) According to the שיטה of רשב"ם
 - (b) and according to the שיטה of תוספות as understood by מהרש"א
 - (c) This is an איבעיא in the גמרא that we'll explain below
- c) Where there are no מרובין נכסים and there is no מועטין נכסים
- i) For example
 - (1) For the שיטה of תוספות
 - (2) Where there are מועטין נכסים and only בת and אלמנה
 - ii) Then בת and אלמנה share equally until בת is בוגרת
- d) מרובין ונתמעטו
- i) "מרובין ונתמעטו" means
 - (1) נכסים מרובין that initially at שעת מיתה counted as מרובין נכסים
 - (2) But were later נתמעט and became מועטין
- e) דין מרובין ונתמעטו
- i) "כבר זכו בהן יורשין"
 - ii) Meaning
 - (1) בן already had an ownership right in the נכסים while they were still מרובין
 - (2) So that בת can't because of the later מיעוט have a קדימה over בן
 - iii) Note that
 - (1) If the later מיעוט to מרובין נכסים comes about
 - (a) Because of זול נכסים or because of a תקנה דרבנן
 - (i) For example the תקנה that gives אלמנה her right to מזונות
 - (b) Then
 - (i) בן and בת and אלמנה are ניזון together until the נכסים are depleted
 - (ii) so that in effect the מזונות of בן and בת are reduced proportionately
 - (2) but if the later מיעוט comes about
 - (a) because of a תביעה that relates to יתומים and isn't a תקנה דרבנן
 - (i) for example a תביעה by בת אשתו or a בעל חוב
 - (b) then
 - (i) although until each תביעה is made
 1. the same as in every case of מרובין ונתמעטו
 2. בן and בת share equally as if no future תביעות will be made
 3. because otherwise

- a. namely if from the start we were to take into account later תביעות
- b. this would count as a case of נכסים מועטין from the start

(ii) Still

- 1. after every later מיעוט
- 2. meaning after each תביעה by בת אשתו or בעל חוב a
- 3. that תביעה counts as a חוב of בן
- 4. and is ממעט only the share that would otherwise go to בן

3) two איבעיות in this סוגיא

- a) אלמנה אצל הבת מהו
- b) אלמנתו מהו שתמעט בנכסים

4) Earlier in the הקדמה

- a) We established that רשב"ם and תוספות disagree on this question:

i) Whether

- (1) where there are נכסים מועטין and there is an אלמנה and בת but no בן
- (2) there is a דין נכסים מועטין in favor of בת and אלמנה

- b) We also established that

i) If the answer is that there is a דין נכסים מועטין

- (1) אלמנה has קדימה over בת

ii) If the answer is that there is no דין נכסים מועטין

- (1) אלמנה and בת are equal

5) רשב"ם of שיטה

- a) This question is the איבעיא in אלמנה אצל הבת מהו

- b) And the גמרא פושט this question by saying as we established earlier:

i) both בת and אלמנה have a דין נכסים מועטין

ii) And אלמנה has קדימה over בת

- c) שאלה

i) So what is the question in the איבעיא of שתמעט אלמנה מהו

- d) תשובה

i) That question refers to where

- (1) There is a בן as well as an אלמנה and a בת

(2) And

- (a) In relation to בן and בת there are מרובין

- (b) But the נכסים aren't enough to be מזין all three until בת is בוגרת
- ii) Note that
- (1) We already know that אלמנה can't have קדימה over בת or even be equal to בת
- (2) Because we established in the הקדמה that
- (a) where there are מרובין as between בן and בת
- (i) בת has priority over everyone else
- (ii) And against them has a מועטין
- iii) but the איבעיא raises the question on whether we follow any of these צדדים:
- (1) צד א'
- (a) The אלמנה has קדימה at least against בן
- (b) Because
- (i) at least as between אלמנה and בן
- (ii) the נכסים count as מועטין
- (iii) and אלמנה has the benefit of מועטין against בן
- (2) צד ב'
- (a) Since נכסים count as מרובין regarding בת and בן
- (b) The נכסים can't count as מועטין regarding אלמנה and בן
- (c) So that אלמנה
- (i) Has no מועטין even against בן
- (ii) And shares with בן in whatever's left after providing for בת
- (3) רשב"ם in "אי נמי" of שיטה – צד ג'
- (a) It's correct that at שעת מיתה these נכסים count as מרובין
- (b) But later
- (i) each time אלמנה presents a claim for מזונות
- (ii) we treat the case as מרובין ונתמעטו
- (c) so that בת and בן share the expense of the אלמנה proportionately
- e) Note that
- i) The אלמנה ובת מהו איבעיא of פושט גמרא is
- ii) But isn't פושט the second איבעיא of שותמעט מהו
- 6) תוספות
- a) רשב"ם disagrees with תוספות
- i) Where there are מועטין and only בת and אלמנה

- ii) There is not even an איבעיא
- iii) Instead
 - (1) It's clear that there is no מועטין נכסים
 - (2) and that both share equally
- b) תוספות recognizes only this question:
 - i) Where there are מועטין נכסים and there is בן as well as אלמנה and בת
 - (1) Do we say that there is a מועטין נכסים only in favor of בת
 - (a) So that
 - (i) בת has priority over אלמנה and בן
 - (ii) And בן and בת share the remainder equally
 - (2) Or do we say that there is a מועטין נכסים in favor of both אלמנה and בת
 - (a) So that אלמנה has קדימה over בת and both have קדימה over בן
- 7) מהרש"ל
 - a) It's this question
 - i) that is the איבעיא of שתמעט מהו אלמנה
 - ii) and it's this question that the גמרא is פושט by saying
 - (1) there is a מועטין נכסים
 - (2) בת has קדימה over אלמנה
 - b) קשיא
 - i) But in our גרסא
 - (1) It's the איבעיא of ובת אלמנתו that the גמרא is פושט by saying אלמנה has קדימה
 - (2) Not the איבעיא of שתמעט מהו אלמנה
 - c) תירוץ
 - i) We're not גורס the איבעיא of ובת אלמנתו altogether
 - ii) So
 - (1) when the גמרא concludes that אלמנה has קדימה
 - (2) The גמרא is in fact פושט the איבעיא of שתמעט מהו אלמנה
 - d) Note that
 - i) There are two additions to תוספות on the איבעיא of שתמעט מהו אלמנה
 - ii) And that the first הג"ה explains that
 - (1) If אלמנה isn't ממעט
 - (2) the result would be that בת has קדימה
 - iii) This הג"ה

- (1) Must follow תוספות in the איבעיא רשב"ם and not
- iv) since
 - (1) For רשב"ם
 - (a) Who says the איבעיא involves מרובין נכסים
 - (i) Except for the שיטה that says the rule of ונתמעטו מרובין applies
 - (ii) The rule is that
 - 1. מרובין always has קדימה בת where נכסים are מרובין
 - 2. And the only issue is whether אלמנה has קדימה as against בן
 - (2) While for תוספות
 - (a) Who -- according to מהרש"ל -- says the איבעיא involves מועטין נכסים
 - (i) if there is no מועטין נכסים דין
 - (ii) then בת and אלמנה are equal
- 8) מהרש"א
 - a) Disagrees with the שיטה of מהרש"ל in תוספות
 - b) And says that
 - i) The question that מהרש"ל says is the basis of the איבעיא of שתמעטו מהו אלמנה
 - (1) Namely where
 - (a) there are מועטין נכסים
 - (b) and there is בן as well as בת and אלמנה
 - ii) Is the question in the איבעיא of אלמנתו ובת
 - iii) And the גמרא is פושט the איבעיא by saying אלמנה has קדימה
 - c) So
 - i) It follows that the איבעיא of שתמעטו מהו אלמנה must deal with a different question
 - ii) And תוספות decides
 - (1) that it deals with the same question
 - (2) that רשב"ם describes
 - iii) Namely where there are מרובין נכסים in relation to בן and בת
 - d) Note that with this approach in תוספות
 - i) We can accept the first הג"ה for תוספות as well as for רשב"ם
 - ii) Because תוספות agrees with רשב"ם
 - (1) That
 - (a) Except for the שיטה that this counts as ונתמעטו מרובין

- (b) נכסים מרובין has קדימה בת where there are
- e) Here's a ראי' -- against מהרש"ל -- that תוספות says שתמעט מהו אלמנה deals with נכסים מרובין
- i) The second הג"ה in תוספות says that
- (1) If אלמנה has no מועטין as against בן נכסים
- (a) Then בת and בן share the expense of the אלמנה proportionately
- ii) Now
- (1) This works for תוספות if the נכסים are מרובין as explained by מהרש"א
- (2) Because it follows the צד in רשב"ם that says our case counts as מרובין ונתמעט
- iii) But
- (1) The הג"ה can't fit with שיטת תוספות as explained by מהרש"ל
- (2) Because for מהרש"ל the case involves מועטין where there is also בן
- (3) And we've already established that
- (a) That there isn't even an איבעיא that בת has a מועטין as against בן נכסים
- (b) And that בת has קדימה at least against בן
- f) by the way
- i) דפוס refers to "בתוספתא" מהרש"א
- ii) But in דפוס ראשון of מהרש"א the reference is to תוספתא meaning תוספתא
- 9) ירושלמי
- a) "אלמנה דוחה את הבנות על ידי הבנים"
- b) ירושלמי means that
- i) where the נכסים are מועטין
- ii) The presence of בן
- (1) Makes בן available for אלמנה מועטין
- (2) and improves her status
- (a) From being equal to בת
- (b) To having priority over בת
- c) ירושלמי is consistent with תוספות
- i) both for מהרש"ל
- (1) Where
- (a) this is the אלמנה שתמעט of איבעיא
- (b) that was איפשיט in favor of אלמנה

- ii) and מהרש"א א
 - (1) Where
 - (a) this is the אלמנה ובת of איבעיא
 - (b) that was איפשיט in favor of אלמנה
 - iii) And doesn't deal
 - (1) with what the דין would have been
 - (2) had we been פושט this איבעיא by saying that in this case there is no דין נכסים מועטין
 - d) Note that ירושלמי
 - i) doesn't deal with the case of the אלמנה מהו שתמעט of איבעיא
 - (1) as understood by מהרש"א as well as תוספות according to רשב"ם
 - ii) because
 - (1) as understood by these מפרשים
 - (2) that איבעיא deals with מרובין נכסים where אלמנה has no קדימה
 - e) צריך עיון
 - i) ד"ה בא"ד לא תטול at מהרש"א
 - ii) Says that the two פירושים in הג"ה apply to the case of ירושלמי where the נכסים are מועטין
 - iii) And this seems to be inconsistent with what מהרש"א established earlier that נכסים מועטין and these פירושים follow שיטת רשב"ם and deal in a case of נכסים מועטין
- 10) שיטת רשב"ם of the המשך according to גמרא
- a) הקדמה
 - i) We established earlier
 - (1) The דין בת אשתו means that
 - (a) If a husband in a כתובה agrees to be responsible for בת אשתו for five years
 - (b) His יורשים must fulfill this commitment out of נכסים that they are יורש
 - ii) איבעיא דבת אשתו
 - (1) In a case
 - (a) Where there is בן as well as בת and בת אשתו
 - (b) The נכסים are מרובין as between בן and בת
 - (c) But there aren't enough נכסים also to be מזין all three
 - (2) Which of the following two צדדים do we follow
 - iii) First צד

- (1) Although based on the earlier הקדמה
 - (a) בת מרובין count as נכסים
 - (b) So that בת אשתו can't have a מועטין as regards בת
- (2) still
 - (a) בת אשתו has a מועטין as regards בן
 - (b) And this gives her קדימה over בן
- (3) So the order of priority is בת then אשתו then בן

iv) Second צד

- (1) It's correct that at שעת מיתה these נכסים מרובין count as
- (2) But later
 - (a) each time בת אשתו presents a claim for מזונות
 - (b) we treat the case as מרובין ונתמעטו

v) שאלה

- (1) Assume that
 - (a) we follow the second צד and treat the נכסים as מרובין ונתמעטו
- (2) What is the דין of בת אשתו

vi) תשובה

- (1) Here is the רש"ש and אור זרוע of גרסא as in לשון רשב"ם
 - (a) "ומיקרי מרובין בשעת מיתה ואח"כ נתמעטו"
 - (b) וכבר זכו בהן יורשין והבנות יזונו עד בגר ואותה הבת [אשתו] תיזון עמהם"

מהרש"א 11)

- a) This is what רשב"ם means
 - i) בת and בן share together before בת אשתו presents each claim for מזונות
 - (1) But
 - (a) As בת אשתו presents each claim for מזונות
 - (i) We treat the claim as if it's ממעט the נכסים and the case now counts as מרובין ונתמעטו
 - (b) And the result is that בת אשתו תיזון עמהם
 - (i) Meaning בת אשתו is out of the share of בנים and not of בנות
- b) קשיא
 - i) But we established for אלמנה
 - (1) that where a case counts as מרובין ונתמעטו
 - (2) אלמנה the מזין of הפסד also shares in בת

c) תירוץ

i) yes

ii) but we also established in the הקדמה that for מרובין ונתמעטו

(1) בן and בת share the loss proportionately

(2) Only for a loss such as

(a) a general reduction in value of נכסים

(b) or an inflation in the cost of מזונות

(3) that affects all נכסים generally and isn't a חוב of בן

iii) now

(1) אלמנה counts as this kind of charge against נכסים generally

(2) because her מזונות is a תקנתא דרבנן

(3) and that's why her מזונות is charged against both בת and בן

iv) But בת אשתו is a חוב that attaches to יתומים only

(1) so that this sort of מרובין ונתמעטו doesn't get charged to בת

d) but note that

i) we don't treat the value of the נכסים from the start to be reduced by these claims

ii) because otherwise the נכסם would have been treated as מועטין

12) גמרא of המשך

a) איבעיא דבעל חוב

i) The case:

(1) There is a בעל חוב as well as בן and בת

(2) As between בן and בת there are מרובין נכסים

(3) But we know from the start that

(a) טורף is בעל חוב once

(b) There won't be enough נכסים to be מזין the בן and בת until בת is בוגרת

13) רשב"ם

a) Here's how רשב"ם explains the איבעיא based on the גרסא of some דפוסים in רשב"ם

i) "מי אמרינן דמעט והבנות יזונו והבנים ישאלו מייד על הפתחים"

ii) "או לא ממעט ויזונו בנים ובנות עד שעת טריפת בעל חוב"

iii) "וכשיטרוף – אם יש מותר יזונו בנות עד בגר ואם לאו יפסידו"

b) Meaning

i) Do we count the חוב that one day will be נטרף as if it were all נטרף at the start

(1) Since

(a) Unlike אלמנה or אשתו בת

(b) בעל חוב can demand his חוב in full at any time

(2) So that

(a) These נכסים count as מועטין from the start

(b) And בת has קדימה against בן

ii) Or do we say that

(1) the case still counts as מרובין ונתמעטו

(a) Where the מיעוט takes place only when the בעל חוב is actually טורף

(b) So that

(i) Until he's טורף

1. בן and בת eat together as in all cases of מרובין that weren't yet נתמעט

(ii) Once טריפה occurs

1. The נכסים count as מרובין ונתמעטו by a חוב that relates to בן

(iii) So that

1. after טריפה

2. whatever is left is available first to בת for her מזונות until בגר

14) גמרא

a) If יתומין sell either נכסים מועטין or נכסים מרובין

b) מכרן מכרן even for מועטין

15) תד"ה יתומים שקדמו

a) קשיא

i) If there is no difference between מרובין and מועטין on מכרן מכרן

ii) what difference in דין is there between מרובין and מועטין

16) מהרש"א

a) קשיא

i) We already know that there is this major difference

(1) Where מועטין are נכסים

(a) בנות have a מועטין דין and have קדימה over בן

(2) Where מרובין are נכסים

(a) בנות and בנין share together

b) תירוץ

- i) תוספות means to ask
 - (1) Since in the end
 - (a) בוגרת is מיתזן until she's a בת
 - (b) נכסים מועטין and נכסים מרובין both for
 - (2) obviously בת has the same זכות in both cases
 - (3) So why does ר' אסי אמר ר' יוחנן even for מוכרן מכר מועטין
- ii) And תוספות answers that
 - (1) נכסים מרובין in תפיסת יד בעל as less בן has יד תפיסת
 - (2) So for רבותא מועטין it's a greater קיים is מכר that
- iii) תוספות gives these two proofs that בן has less יד תפיסת in מועטין
 - (1) First proof
 - (a) For מרובין the יתומין can sell לכתחילה for פדיון שבויים or other important purposes
 - (b) While in מועטין נכסים
 - (i) לכתחילה נכסים may not be sold
 - (2) Second תירוץ
 - (a) We've already established that
 - (b) Where נכסים are מרובין
 - (i) And they're later נתמעט by way of זול and the like
 - (ii) The share of בנות is reduced pro rata with the מיעוט
 - (c) But where נכסים are מועטין
 - (i) And they're later נתמעט further
 - (ii) בנות keep their קדימה

17) כתובות צא.

- a) משנה
 - i) The case
 - (1) Two women were married to one man
 - (2) He wrote a גדולה כתובה to one wife and a קטנה כתובה to the other
 - (3) The wives died first and then the man died
 - ii) יורשי כתובה גדולה
 - (1) want each set of יתומים
 - (a) to be יורש the כתובה of their mother by way of the דרבנן of כתובת בנין דיכרין

(b) Since this will benefit יורשי כתובה גדולה

iii) While יורשי כתובה קטנה

(1) want the נכסים to be split equally among all יתומים

(2) Since this will benefit יורשי כתובה קטנה

iv) The הלכה

(1) So long as the נכסים are worth at least a דינר more than the כתובות

(a) יורשי כתובה גדולה prevail

(b) Because

(i) then the תקנה of דיכרין בנין כתובת won't be דאורייתא עוקר נחלה

(ii) Since at least one דינר will pass by דאורייתא

18) גמרא

a) שאלה

i) What if the נכסים were מרובין בשעת מיתה

(1) Namely, there was then a מותר דינר

ii) And are now נתמעטו

(1) So there is no longer a מותר דינר

b) תשובה

i) כבר זכו בהן יורשין

ii) Meaning

(1) כתובה גדולה in זוכה יורשי כתובה גדולה were already

(2) Because at שעת מיתה there was מותר דינר

c) שאלה

i) What if the נכסים were מועטין בשעת מיתה

(1) Because there was then no מותר דינר

ii) And the נכסים were later נתרבו

(1) So there is now a מותר דינר

d) תשובה

i) זילו פייסינהו in this case said רב עמרם

(1) רש"י

(a) This means that

(i) יורשי כתובה הגדולה יורשי כתובה קטנה told the רב עמרם because מצד הדין יורשי כתובה גדולה would prevail

(ii) Because

1. there is now a מותר דינר
2. And it doesn't matter that there was no מותר דינר at שעת מיתה

ii) רב נחמן

- (1) כשם שמרובין ונתמעטו **כבר** זכו בהן יורשין
- (2) כך מועטין ונתרבו זכו בהן יורשין
- (3) רש"י

(a) רב עמרם disagrees with רב נחמן

(i) The זוכה יורשי כתובה קטנה are

(ii) Because

1. What counts is that at שעת מיתה there was no מותר דינר
2. and it doesn't matter that there was a ריבוי later

19) מהרש"א as explained by תוספות

a) קשיא

i) If רש"י is right that רב נחמן follows שעת מיתה

ii) Then רב נחמן should have said **כבר** both in the רישא and in the סיפא:

- (1) כשם שמרובין ונתמעטו **כבר** [בשעת מיתה] זכו בהן יורשין [דכתובה גדולה]
- (2) כך מועטין ונתרבו **כבר** [בשעת מיתה] זכו בהן יורשין [דכתובה קטנה]

iii) Meaning

(1) Just as for מרובין ונתמעטו

(a) זוכה משעת מיתה were **already** יורשי כתובה גדולה

(2) Just so for מועטין ונתרבו

(a) זוכה משעת מיתה were **already** יורשי כתובה קטנה

b) תירוצ

i) Since

(1) יורשי כתובה גדולה to settle with יורשי כתובה קטנה רב עמרם

(a) And favored the argument of יורשי כתובה גדולה

(2) And

(a) רב עמרם disagrees with רב נחמן

(3) It must be that

(a) רב נחמן favors יורשי כתובה הקטנה even though he didn't use the word "כבר"

c) In short

i) For רב נחמן

(1) We follow שעת מיתה

(2) Both for מועטין ונתרבו and מרובין ונתמעטו

תוספות 20)

a) It's obvious that

i) Our rule for מרובין ונתמעטו

(1) Namely that

(a) דין נכסים מועטין doesn't get the benefit of בת

(b) Because שעת מיתה at כבר זכו בהן יורשין

ii) Is consistent with מרובין ונתמעטו for בתר שעת מיתה רב נחמן who goes

b) But

i) The גמרא in our סוגיא concludes that for מועטין ונתרבו we don't follow שעת מיתה

ii) And this is a קשיא for רש"י who says רב נחמן follows שעת מיתה also where מועטין ונתרבו

רשב"ם ד"ה אם

1) משנה

- a) האומר אם תלד אשתי זכר מנה אם נקבה מאתים
 - i) וילדה זכר ונקבה
 - ii) זכר נוטל מנה נקבה נוטלת מאתים

2) רשב"ם

- a) The משנה can't mean that she gave birth to both a זכר and a נקבה
- b) Because if so the אב need give neither the זכר nor the נקבה anything for two reasons:
 - i) First
 - (1) the אב can say
 - (a) that he never intended to give anything if there is both a זכר and a נקבה
 - (i) even if the words he used could be said to cover both
 - (b) and that he intended only
 - (i) to give 100 if only a זכר is born
 - (ii) and to give 200 if only a נקבה is born
 - ii) second
 - (1) even if he intended to give money if both a זכר and a נקבה are born
 - (2) אב can still say that his actual words didn't cover the births of both a זכר and a נקבה

3) ד"ה רבא אמר רשב"ם brought by תמורה in משנה

- a) שאלה
 - i) If a person says of an עובר בהמה: "אם זכר עולה אם נקבה שלמים": עובר בהמה
 - ii) what happens if two זכרים are born
- b) תשובה
 - i) אחד מהן יקרב עולה והשני ימכר לחייבי עולה
- c) שאלה
 - i) What happens if two נקבות are born
- d) תשובה
 - i) אחת מהן תקרב שלמים והשני' תמכר לחייבי שלמים ודמיו חולין

4) מהרש"א

- a) קשיא
 - i) Why in each case does one of the twins become קודש

- ii) Why not say here too that
 - (1) the מקדיש intended
 - (a) a זכר to be an עולה only if there wasn't also a second זכר
 - (b) a נקבה to be a שלמים only if there wasn't also a second נקבה
 - (2) and the words that the מקדיש used don't cover two זכרים or two נקבות
- b) תירוץ
 - i) First – as regards what the מקדיש intended:
 - (1) If the מקדיש was prepared to be מקדיש one animal
 - (a) There is no reason to think that he'd be less receptive to be מקדיש one animal where it's one of a pair of twins
 - (b) Since the additional עובר will result in additional profit to the מקדיש when it's sold
 - (2) So why should הקדש have less rights to one animal where it's one of a pair of twins
 - ii) third – as regards what the מקדיש said:
 - (1) Even though the words אם זכר אם נקבה
 - (a) don't mean a זכר **and** a נקבה
 - (2) Still
 - (a) The words אם זכר אם נקבה
 - (i) do cover two זכרים **or** two נקבות

רשב"ם ד"ה רבא אמר

1) הקדמות

a) First הקדמה

i) For the מאן דאמר who says ולדות קדשים במעי אמן הן קדושים

(1) An עובר במעי קדשים becomes קודש with his mother's קדושה immediately on his יצירה

ii) But

(1) עובר בהמת חולין חל on certainly can't be קדושת פיו

(2) עובר after יצירה of the עובר until בעליו is מקדיש

b) Second הקדמה

i) For the מאן דאמר who says ולדות קדשים בהויתן הן קדושים

(1) An עובר במעי קדשים becomes קודש at "הויתו" meaning בשעת לידה

(2) The קדושה of קדושת פיו is also not חל until לידה

c) Third הקדמה

i) בהמת חולין born to זכר on a חל בשעת לידה is קדושת בכורה

ii) But קדושת בכורה isn't חל if קדושת פיו חל at or before לידה

d) Fourth הקדמה

i) קדוש בקדושת אמו וילד is מתא if חטאת

ii) and it doesn't matter whether the וילד is a זכר or a נקבה

e) Fifth הקדמה

i) קדוש בקדושת אמו וילד isn't חטאת if

(1) before the קדושה is חל or at the same time the קדושה would otherwise be חל

(2) the בעל by פיו קדושת פיו causes another קדושה to be חל on the וילד

ii) בעל can arrange for this other קדושה to be חל

(1) Only for the מאן דאמר בהויתן הן קדושין

(a) So that each קדושה would otherwise be חל only at לידה

(2) But not for the מאן דאמר בהויתן הן קדושין

(a) Because

(i) קדושת חטאת is חל at יצירה

(ii) before the בעל can arrange for קדושה אחרת by קדושת פיו

f) Sixth הקדמה

i) A מום develops in an עובר only after יצירה

- g) Seventh הקדמה
- i) No בעל מום can be חל on an animal once it's already a מום
 - ii) It follows that
 - (1) If ולדות קדשים במעי אמן הן קדושים אמו
 - (a) בעל מום can be חל on an עובר who is found to have a מום
 - (i) Because the קדושה is יצירה חל בשעת יצירה before there was a מום
 - (b) מום can't be חל on an עובר who has a מום
 - (i) Because the מום was already present after יצירה and before קדושת פיו
 - (2) If בהייתן הן קדושים
 - (a) Neither קדושת אמו nor קדושת פיו can be חל on an עובר who has a מום
 - (b) Because the קדושה can't be חל until שעת לידה when there already is a מום
- h) Eighth הקדמה
- i) In מסכת תמורה the גמרא says that
 - (1) בעל מום is a בר' and so is a טומטום רשב"ג
 - (2) ולדות קדשים בהייתן הן קדושין רשב"ג also says
- 2) These הקדמות explain a משנה in תמורה that says
- a) for רשב"ג
 - i) A טומטום that is found to be a טומטום
 - (1) קדוש בקדושת אמו Isn't
 - (2) קדוש פיו with קדושת פיו Isn't
 - ii) An עובר בכור that a בעל was מקדיש בפיו and that's found to be a טומטום
 - (1) קדוש פיו with קדוש פיו Isn't
 - b) for the קדושים הן קדושים במעי אמן
 - i) A טומטום that is found to be a טומטום
 - (1) קדוש בקדושת אמו Is
 - (2) קדוש פיו with קדוש פיו Isn't
- 3) רשב"ם
- a) For the קדושים הן קדושין במעי אמן הן קדושים
 - i) טומטום can't be חל on a טומטום קדושה
- 4) מהרש"א
- a) קשיא
 - i) We just established that

- (1) For this מאן דאמר
- (a) עובר בעל מום חל on an קדושת אמו
- (b) because the קדושה is חל at שעת יצירה when there is as yet no מום
- b) תירוץ
- i) מבכרת חולין in עובר בכור on an קדושת פיו רשב"ם refers to
- ii) And teaches that
- (1) במעי אמן הן קדושין (1) even if
- (2) טומטום חל on a קדושת פיו can't be
- c) קשיא
- i) This is a פשיטא
- (1) Since the קדושה of קדושת פיו can't be חל until בעליו was מקדיש the עובר
- (2) And the עובר is then already a בעל מום
- d) תירוץ
- i) Since I might have thought that
- (1) לידה only at a מום counts as a טומטום
- (2) So that קדושת פיו חל before לידה if קדושין הן במעי אמן
- ii) רשב"ם needs to teach that טומטום counts as a מום at all times after יצירה

דף קמא.

תוספות ד"ה אלא לאביי

1) הקדמה First

- a) נכסים מרובין In a case of
 - i) נקבות get more of the נכסים than זכרים
- b) נכסים מועטין In a case of
 - i) זכרים get more of the נכסים than נקבות

2) הקדמה Second

- a) דיבור המתחיל Refer back to the prior
- b) Where we established that
 - i) בעל מום חל on a קדושת אמו is חל
 - (1) ולדות קדשים במעי אמן הן קדושים only if
 - (2) Because the קדושה is חל at יצירה before the מום develops
 - ii) בהוייתן הן קדושים who says מאן דאמר חל for the קדושת אמו isn't חל
 - (1) Because
 - (a) שעת לידה חל until the קדושה can't be חל
 - (b) when the מום is already present

3) משנה

- a) מזון הבנות – רישא
 - i) הניח בנים ובנות וטומטום
 - ii) בזמן שהנכסים מרובין הזכרים דוחין אותו אצל נקבות
 - iii) בנכסים מועטין נקבות דוחין אותו אצל זכרים
- b) סיפא
 - i) האומר אם תלד אשתי זכר
 - (1) יטול מנה
 - (2) נקבה מאתים
 - ii) ילדה טומטום אינו נוטל

4) גמרא

- a) קשיא
 - i) In the רישא
 - (1) דוחין אותו משנה The says
 - (a) Presumably implying that דוחין אותו ויש לו

- (b) So טומטום takes as a זכר or a נקבה
 - (c) depending on whichever of זכר or נקבה gets less
 - ii) While in the סיפא
 - (1) The משנה says that טומטום takes nothing at all
 - (2) In other words: "אין לו"
 - b) אביי תירוך
 - i) when the רישא says דוחין אותו
 - (1) The רישא means דוחין אותו ואין לו
 - ii) So the רישא is consistent with the סיפא
 - c) רבא תירוך
 - i) The רישא in fact means דוחין אותו ויש לו
 - (1) Because the רישא follows רבנן דרשב"ג
 - (2) who say elsewhere that
 - (a) בהוייתן הן קדושים can be חל on a טומטום even if קדושת אמו
 - (b) because
 - (i) בעל מום isn't a ברי' that's a מום
 - (ii) and is instead a ספק זכר ספק נקבה that isn't a מום
 - (3) and it's because a טומטום is ספק זכר ספק נקבה that דוחין אותו ויש לו
 - ii) But the סיפא says אין לו because it follows רשב"ג
 - (1) who disagrees with רבנן
 - (2) and says דוחין אותו ויש לו isn't חל on a טומטום
 - (3) Because
 - (a) טומטום is a ברי' that's a מום
 - (b) And
 - (i) Since בהוייתן הן קדושים
 - (ii) the קדושה can't be חל until לידה
 - 1. when the עובר is already a טומטום and a מום
 - (4) And
 - (a) Since a טומטום is a ברי'
 - (b) It has neither the rights of a זכר nor the rights of a נקבה
 - (c) And it follows that דוחין אותו ואין לו
- d) קשיא
 - i) הקדמה

- (1) A ברייתא says that
- (a) In a טומטום case where there is a מזון הבנות
 - (b) דוחין אותו ויש לו
- (2) For רבא
- (a) this presents no problem
 - (b) because
 - (i) רבנן דרשב"ג can follow the שיטה of ג
 - (ii) the same as the רישא of the משנה that also says לו דוחין אותו ויש לו
- ii) קשיא
- (1) But for אביי the ברייתא isn't consistent with the רישא of the משנה
 - (2) That for אביי says לו דוחין אותו ואין לו
- 5) תוספות
- a) קשיא
- i) Why don't we explain for אביי
 - (1) That the משנה
 - (a) that says לו דוחין אותו ואין לו both in the רישא and in the סיפא
 - (b) Follows רשב"ג who says טומטום is a בר' and a מום בעל
 - (2) While the ברייתא says לו דוחין אותו ויש לו
 - (a) Because
 - (i) it follows רבנן דרשב"ג
 - (ii) who say טומטום is a ספק and isn't a מום בעל
- b) תירוץ
- i) רשב"ג says elsewhere that טומטום is a ספק even for רב חסדא
 - ii) The גמרא prefers a תירוץ for אביי that applies even for רב חסדא
- c) קשיא
- i) According to the שיטה of רב חסדא for רשב"ג
 - (1) that טומטום isn't a בר' and so isn't a מום בעל
 - ii) Why for רשב"ג can't קדושת אמו be חל on a טומטום
- d) תירוץ
- i) רב חסדא says that רשב"ג agrees that קדושת אמו is in fact חל on טומטום
 - ii) רשב"ג says only that
 - (1) טומטום isn't חל on קדושת פיו
 - (2) Because

- (a) although טומטום isn't a 'ברי that's not a מום
- (b) It's still ספק זכר ספק נקבה
- (c) And
 - (i) אין דעתי' אספק
 - (ii) Meaning the ספק מקדיש בפיו doesn't intend to be a מקדיש
- iii) While דעתי' נמי אספק רבנן דרשב"ג disagree because they say that
- e) קשיא
 - i) We earlier explained that the גמרא
 - (1) didn't want to say
 - (a) that אין לו bases אביי in the רישא and the סיפא
 - (b) on רשב"ג who says טומטום is a 'ברי
 - (2) because רב חסדא says that רשב"ג doesn't say that טומטום is a 'ברי
 - ii) But
 - (1) Even for רב חסדא you can still explain for אביי that
 - (a) The משנה in the רישא and the סיפא says אין לו
 - (b) Because the משנה follows רשב"ג who says אין דעתי' אספק
 - (c) While the ברייתא
 - (i) דוחין אותו ויש לו
 - (ii) Because it agrees with רבנן who say אין דעתי' נמי אספק
- f) תירוץ
 - i) Although
 - (1) הקרבה for רשב"ג disagree with רבנן
 - (2) and say for מקדיש that אין דעתי' נמי אספק
 - ii) still
 - (1) In the ברייתא that doesn't involve הקרבה
 - (a) אין דעתי' אספק רשב"ג would agree with רבנן
 - (b) So we'd have no תירוץ on why the ברייתא says דוחין אותו ויש לו
- g) קשיא
 - i) Once you've established
 - (1) That in a case that doesn't involve הקרבה
 - (2) אין דעתו אספק רשב"ג that רבנן agree with
 - ii) Why for רבא do the רישא of the משנה and the ברייתא say דוחין אותו ויש לו
- h) תירוץ

- i) Because רבא disagrees with אביי and says that
 - (1) In fact רבנן disagree with רשב"ג in our גמרא as well as for הקרבה
 - (a) And say that in all cases דעת'י נמי אספק
 - ii) So the רישא as well as the ברייתא can follow שיטת רבנן
- i) קשיא
 - i) Why not say for רבא that the רישא and סיפא and the ברייתא all follow רשב"ג
 - ii) and
 - (1) the רישא and ברייתא both say דוחין אותו ויש לו
 - (2) while the סיפא says דוחין אותו ואין לו
 - iii) because
 - (1) the רישא and ברייתא deal with מזון הבנות that's a ב"ד תנאי
 - (a) and that's why דעת'י נמי אספק
 - (2) while in the סיפא
 - (a) "האומר אם נולד" that deals with
 - (b) and doesn't deal with ב"ד תנאי
 - (3) אין דעת'י אספק רשב"ג says that
- 6) מהרש"א
 - a) Note that
 - i) under this proposed תירוץ
 - ii) רבא would say the exact opposite of what we've proposed for אביי
 - b) namely
 - i) the גמרא asks that for אביי
 - (1) רבנן ought to agree with רשב"ג that אספק דעת'י אין in the ברייתא
 - ii) While רבא would say that in the רישא and the ברייתא
 - (1) דעת'י נמי אספק רשב"ג agrees with רבנן that

דף קמא:

גמרא והא זכר ונקבה לא אמר

1) משנה

- a) If a person says
 - i) אם תלד אשתי זכר מנה אם נקבה מאתים
 - (1) וילדה זכר ונקבה
 - (2) זכר נוטל מנה נקבה נוטלת מאתים

2) רשב"ם

- a) The משנה can't mean that she gave birth to a זכר and a נקבה
 - i) Because
 - (1) if a זכר and a נקבה are born neither gets anything
 - (2) because the נותן didn't say that he wanted to make payments if both a זכר and a נקבה are born
 - (3) so the משנה teaches only that
 - (a) if in the end a זכר is born without a נקבה he gets 100
 - (b) if in the end a נקבה is born without a זכר she gets 200
- b) שאלה
 - i) How do we know the נותן didn't say that he wanted to make payments if both a זכר and a נקבה are born
 - ii) תשובה
 - iii) Because the משנה doesn't mention this statement

3) ברייתא

- a) המבשרני במה נפטר רחמה של אשתי
- b) אם זכר יטול מנה אם נקיבה מנה
- c) ילדה זכר ונקבה אין לו אלא מנה

4) גמרא

- a) קשיא
 - i) והא זכר ונקבה לא אמר
 - ii) So why does the מבשר get a מנה if there is both a זכר and a נקבה
- b) תירוץ
 - i) the נותן in fact did mention that he'd give the מבשר a מנה if he's מבשר that there is both a זכר and a נקבה
- c) קשיא

- i) Why doesn't the ברייתא say that the נותן made this statement
- d) תירוץ
 - i) תנא כי רוכלא לא חשיב ואזיל
- 5) מהרש"א
 - a) רשב"ם on קשיא
 - i) Maybe in the משנה the זכר gets a מנה and the נקבה gets מאתים if both are born
 - ii) because the father did make the proper statement
 - iii) and the משנה doesn't mention this statement because אטו כי רוכלא
 - b) תירוץ
 - i) If so
 - (1) the גמרא should have asked והא זכר ונקבה לא אמר for the משנה
 - (2) The same as it asks for the ברייתא
 - (3) And the גמרא should have answered תנא כי רוכלא וכו'

גמרא ולימא לי' ר' יוחנן בן ברוקה היא וגמרא ד"ה ולימא לי'

1) משנה

- a) If a person says
 - i) אם תלד אשתי זכר מנה אם נקבה מאתים
(1) וילדה זכר ונקבה
 - (2) זכר נוטל מנה נקבה נוטלת מאתים

2) גמרא

- a) קשיא
 - i) How can it be that ברת is worth more than בן
- b) שמואל of תירוץ
 - i) The case deals with a מבכרת whose first child is the ברת
 - ii) And we follow the מימרא of רב חסדא
 - iii) That "בת תחלה סימן יפה לבנים"
- c) רב יהודה of תירוץ
 - i) It's more important to support בנו than to support בנים
 - i) כי היכא דלא ליתזלן

2) הקדמה

- a) ר' יוסי
 - i) עובר יש לו זכי'
- b) רב הונא
 - i) עובר אין לו זכי'

3) גמרא

- a) משנה from our רב הונא to רב נחמן by קשיא
 - i) האומר אם ילדה אשתי זכר יטול מנה ילדה זכר נוטל מנה
 - ii) Now
 - (1) The person who's נוטל the מנה
 - (2) is presumably the תינוק who was an עובר at the time of the אמירה
 - iii) So you see that עובר יש לו זכי'
- b) רב הונא by תירוץ
 - i) משנתינו איני יודע מי שנאה
- c) קשיא
 - i) Why didn't רב הונא say that the משנה follows ר' יוסי

- (1) Who says that 'עובר יש לו זכי'
- d) תירוץ
- i) Because it's possible that ר' יוסי says 'עובר יש לו זכי' only for 'ירושה הבאה מאילי'
- ii) Not where a person is מזכה to an עובר
- e) מהרש"א ד"ה ולימא לי ריב"ב as explained by קשיא
- i) Part 1
- (1) מוריש בידים אב says ר' יוחנן בן ברוקה (1)
- (2) This establishes that
- (a) ר' יוחנן בן ברוקה for
- (b) There is no difference between מוריש בידים and 'ירושה הבאה מאילי'
- ii) Part 2
- (1) It follows that
- (a) if ר' יוחנן בן ברוקה and ר' יוסי who says עובר is קונה a ירושה הבאה מאילי were to agree
- (b) ר' יוחנן בן ברוקה would automatically extend this to say המזכה לעובר בידים קונה
- iii) Part 3
- (1) קשיא
- (a) So why doesn't the גמרא propose for רב הונא
- (i) ר' יוסי agrees with ר' יוחנן בן ברוקה That
- (ii) And the משנה that says קנה לעובר קנה follows ר' יוחנן בן ברוקה
- 4) גמרא of the המשך
- a) קשיא
- i) Why didn't רב הונא explain that
- (1) the משנה doesn't involve a לעיבור מתנה at all
- (2) and that in the משנה the מנה goes
- (a) not to the עובר
- (b) But to the מבשר who announces that the עובר is born
- 5) מהרש"א ד"ה ולימא לי במבשרני part 1
- a) קשיא
- i) But
- (1) if the מנה for זכר and the מאתים for נקבה
- (2) Go the מבשר instead of the עובר

- ii) We can no longer explain that ברת is favored because to support ברת is more important than to support בן
- b) תירוץ
 - i) You're right
 - ii) This מקשן has to rely on the תירוץ of מבכרת
- 6) מהרש"א ד"ה ולימא לי' במבשרני part 2
 - a) רמב"ן
 - i) קשיא
 - (1) How could the גמרא suggest that the משנה deals with a מתנה to the מבשר
 - (2) The משנה says "אם נקבה נוטלת מאתים"
 - (3) And
 - (a) If the מתנה was to a מבשר
 - (b) the משנה should have said "נוטל מאתים"

תד"ה איתיבי'

מזכה לעובר	שאינו בנו	בנו	שאינו בנו לכשתלד	בנו לכשתלד
ר' יוחנן	לא קנה	קנה	לא קנה	מכ"ש דקנה
רב נחמן	לא קנה	קנה	קנה	מכ"ש דקנה
רב הונא	לא קנה	לא קנה	לא קנה	עייך להלן
רב ששת	קנה	קנה	קנה	קנה

- 1) משנה
 - a) האומר אם ילדה אשתי זכר יטול מנה ילדה זכר נוטל מנה
- 2) הקדמה
 - a) רב נחמן
 - i) המזכה לעובר לכשתלד קנה
 - b) רב הונא
 - i) המזכה לעובר לא קנה אף כשאמר "לכשתלד"
 - c) רב ששת
 - i) המזכה לעובר קנה
- 3) קמב: at גמרא
 - a) ר' יוחנן
 - i) המזכה לעובר שאינו בנו לא קנה
 - ii) המזכר לעובר שהוא בנו קנה
 - b) ר' יוחנן to קשיא
 - i) The האומר וכו' נוטל מנה says משנה
 - ii) So you see that מזכה לעובר קנה
 - c) תירוץ
 - i) The בנו עובר who is משנה deals only with an
- 4) גמרא here
 - a) We've established that the המשנה קנה המזכה לעובר says
 - b) Now
 - i) The משנה is no קשיא to רב נחמן because he can explain the משנה deals with בנו the same as for ר' יוחנן
 - ii) But the משנה is a קשיא to רב הונא who says that even בנו isn't קונה
 - c) רב הונא of תשובה
 - i) You're right that the משנה is a קשיא to my שיטה
 - ii) משנתינו איני יודע מי שנאה
 - d) רב הונא on קשיא

- i) Why didn't רב הונא answer
 - (1) that the משנה deals with where the נותן added "לכשתלד"
- e) תירוץ
 - i) We established that רב הונא disagrees with רב נחמן and says even לכשתלד isn't קונה
- 5) מהרש"א
 - a) קשיא
 - i) from the מחלוקת of רב הונא and רב נחמן
 - (1) there's no ראי'
 - (2) that רב הונא says לא קנה where there is both לכשתלד and בנו
 - ii) So
 - (1) Possibly רב הונא says the עובר is קונה where there is both בנו and כשתלד
 - (2) And why didn't רב הונא answer that
 - (a) in the משנה
 - (i) There was both לכשתלד and בנו
 - (ii) And that's why the עובר was קונה
 - b) First תירוץ
 - i) You're right that
 - (1) there's no ראי' that רב הונא says לא קנה where there is both לכשתלד and בנו
 - ii) But
 - (1) רב הונא himself knew
 - (2) that his own שיטה was לא קנה even where there is both לכשתלד and בנו
 - (3) And that's why he had to say מי שנאה
 - c) Second תירוץ
 - i) Our סוגיא doesn't distinguish between בנו and an עובר who's not בנו
 - ii) And it's only ר' יוחנן who makes this distinction
 - d) קשיא
 - i) But doesn't רב נחמן also need to explain that the משנה agrees with his שיטה because the משנה deals with בנו
 - e) תירוץ
 - i) For רב נחמן to defend his own שיטה it's enough for him to say that the משנה deals with כשתלד
- 6) ברייתא

- a) גר שמת ... ושמעו שיש לו בן או שהיתה אשתו מעוברת וכו'
 - b) This suggests that מוריש from his ירושה a קונה is עובר
- 7) גמרא
- a) רב ששת
 - i) The כשתלד even where there is no עובר is קונה proves that ברייתא
 - b) Because
 - i) The ירושה הבאה מאילי' involved ברייתא
 - ii) Where there is no concept of לכשתלד
 - c) And this is a קשיא both for רב הונא and for רב נחמן
- 8) מהרש"א
- a) קשיא
 - i) But the בנו involves ברייתא
 - ii) So
 - (1) Although it's a קשיא for רב הונא
 - (2) Why is it a קשיא for רב נחמן
 - b) First approach
 - i) You're right
 - ii) רב ששת brings the ברייתא
 - (1) as a ראי' against רב הונא
 - (2) not as a ראי' against רב נחמן
 - c) Second approach
 - i) Apply the second תירוץ of the earlier מהרש"א:
 - (1) Our סוגיא doesn't distinguish between בנו and an עובר who's not בנו
 - ii) So the ברייתא is a ראי' against רב נחמן as well as against רב הונא
- 9) ירושלמי
- a) the בנו שאני for רב ששת ראי' isn't valid because

תד"ה דתנן העובר

1) הקדמות

a) נקודה

i) תרומה who are עבדים of a כהן can eat כספו

b) נקודה

i) If a כהן dies and leaves בנים כהנים כשרים

ii) His עבדים (עבדי כהן שמת) are now קנין כספו of the בנים כהנים כשרים

iii) So they continue to eat תרומה

c) נקודה

i) But if any person other than a כהן כשר owns an interest in עבדים

ii) The עבדים can't eat תרומה

iii) So עבדים don't eat תרומה

(1) If a זר has a חלק in them – because the זר isn't a כהן

(2) If a בת כהן has a חלק in them – because she isn't a כהן

(3) If a חלל has a חלק in them – because he's not כשר

d) נקודה

i) if a person dies and leaves no בנים or יריכם

(1) his נכסים go to his בת

e) נקודה

i) שאלה

(1) Does a person's עובר have זכיי in ירושה

ii) תשובה

(1) ר' יוסי says yes

(2) רבנן דר' יוסי

(a) According to רב ששת

(i) Say yes

(b) According to רב הונא and שמואל

(i) Say no

f) נקודה

i) Even for a מ"ד who says there is זכיי for an עובר

(1) There is no זכיי for a נפל

g) נקודה

- i) Even for a מ"ד who says there is זכי for an עובר
 - (1) Based on the general rule of ירושה that we established earlier
 - (2) There is no זכי if the עובר is a נקבה where the עובר has brothers
- h) נקודה
 - i) A מיעוט of עוברים are נפלים
 - ii) Half of all עוברים that aren't נפלים are זכרים and the other half are נקבות
 - iii) So
 - (1) עוברים that aren't נפלים and that are either זכרים or נקבות are a רוב of all עוברים
 - (2) עוברים that aren't נפלים and that are זכרים are a מיעוט of all עוברים
- i) נקודה
 - i) ר' יוסי is חייש למיעוטא that an עובר might be a זכר who isn't a נפל
 - ii) ר' יוסי aren't חייש למיעוטא that an עובר might be a זכר who isn't a נפל
 - iii) Both ר' יוסי and ר' יוסי are חייש לרובא that an עובר might be a זכר or a נקבה who isn't a נפל
- j) נקודה
 - i) שמואל שיטה
 - (1) If a כהן dies and leaves no יורשים
 - (a) In this case meaning that he leaves no descendants
 - (2) The "משום משפחה כולה" תרומה עבדי כהן שמת
 - ii) Note that
 - (1) If a כהן dies and leave a בן who's a חלל or a בת
 - (2) His עבדים can't eat תרומה based on בן or בת as explained earlier
 - (3) And they can't eat based on משפחה כולה because of these יורשים
- k) נקודה
 - i) עובר במעי זרה זר הוא
 - ii) So that
 - (1) If
 - (a) כהן שמת leaves an אלמנה who is a בת ישראל and who is מעוברת
 - (b) And the עובר is a זכר
 - (2) The עובר is a זר until he's born
- l) נקודה
 - i) If

(1) מעוברת is a בת כהן who is an אלמנה who leaves a כהן שמת

(2) And the עובר is a זכר

ii) the עובר is a כהן and isn't a זר

m) נקודה

i) It follows that

(1) For ר' יוסי and also for ר' יוסי דר' רבנן if they hold 'עובר יש לו זכי'

(2) if

(a) מעוברת is a בת ישראל who is an אלמנה who leaves a כהן שמת

(b) And the עובר has no אחים

(3) We're חושש לרוב that the עובר is either a זכר or a נקבה who isn't a נפל

(4) And the עובר is פוסל from eating תרומה

(5) Because

(a) the עובר has a זכי' in the עבדים even if the עובר is a נקבה

(6) and

(a) if the עובר is a זכר

(i) He's פוסל the עבדים as a זר who has a חלק in the עבדים

(b) If the עובר is a נקבה

(i) She's פוסל the עבדים because she's not a כהן and has a חלק in the עבדים

ii) שאלה

(1) By saying the עובר is פוסל you're implying that the עבדי כהן שמת would eat תרומה if there were no עובר

(2) But since there are no אחים on what basis would they have eaten

iii) תשובה

(1) We're dealing with where there are no אחים and assume also that there is no אחות

(2) And we've established

(a) That שמואל says that where there are no יורשים

(b) משום משפחה כולה eat עבדי כהן שמת

n) נקודה

i) It also follows that

(1) For ר' יוסי – but not for ר' יוסי דר' רבנן

(2) Where מעוברת is a בת ישראל who is an אלמנה who leaves a כהן שמת

- (a) And the עובר does have אחים
- (b) So that if the עובר is a נקבה the עובר has no זכר in the עבדים
- (3) The עובר is still פוסל the עבדים from eating תרומה
- (4) Because
 - (a) Although
 - (i) this עובר can be פוסל only if the עובר is a זכר בן קיימא
 - (ii) and only a מיעוט of עוברים are בן קיימא
 - (b) still
 - (i) we've established that ר' יוסי is חייש למיעוטא
- ii) note that in this case too
 - (1) we can say the עובר is פוסל and imply that the עבדי כהן שמת would eat תרומה if there were no עובר
 - (2) because
 - (a) if there were no עובר
 - (b) the עבדים would have eaten based on אחים assuming that they're כהנים כשרים
- o) נקודה
 - i) It also follows that
 - (1) For ר' יוסי even if they hold לעובר יש זכר
 - (2) Where כהן שמת leaves an אלמנה who is a בת ישראל and who is מעוברת
 - (a) The עובר has אחים
 - (b) So that if the עובר is a נקבה the עובר has no זכר in the עבדים
 - (3) The עובר isn't פוסל the עבדים from eating תרומה
 - (4) Because
 - (a) The עובר is פוסל only if he's a זכר בן קיימא
 - (b) Only a מיעוט of עוברים are בן קיימא
 - (c) And we've already established that רבנן aren't חייש למיעוטא
 - (5) so the עבדים can continue to eat based on the אחים if they're כהנים כשרים
- p) נקודה
 - i) It also follows that
 - (1) For ר' יוסי if they hold לעובר אין זכר
 - (a) Where כהן שמת leaves an אלמנה who is a בת ישראל and who is מעוברת
 - (b) The עובר isn't פוסל the עבדים from eating תרומה

- (c) Even if
- (i) there are no אחים
 - (ii) and even an עובר that's a נקבה would be יורשת once she's born
- (2) Because
- (a) Whether the עובר is a זכר or נקבה
 - (b) the עובר has no זכי in the עבדים until the עובר is born
- (3) so the עבדים can continue to eat
- (a) based on משפחה כולה for שמואל if there are no אחים and אחיות
 - (b) Based on אחים כהנים כשרים where there are אחים כהנים כשרים
- q) נקודה
- i) שאלה
 - (1) Where an עובר may be a חלל
 - (2) In what אופנים can יוסי רבנן דר' יוסי say that the עובר isn't פוסל
 - ii) תשובה
 - (1) Based on what we've already established
 - (a) If רבנן say לעובר יש זכי
 - (i) Then
 1. The עובר isn't פוסל if there are אחין
 2. And the עבדים eat תרומה based on these אחים if they're כהנים גרושה whose mother isn't a גרושה
 - (ii) Since
 1. If the עובר is a נקבה she has no זכי because of אחים
 2. And רבנן aren't חייש למיעוטא that the עובר is a זכר בן קיימא
 - (b) But
 - (i) if there are no אחים the עובר is פוסל
 - (ii) Because
 1. if the עובר is a זכר he's פוסל based on his חללות
 - a. even if his mother is a כהנת and he's not a זר
 2. if the עובר is a נקבה the עובר is פוסל because it's not a כהן
 3. so that there is a רוב for פסול
 - (c) If רבנן say לעובר אין זכי
 - (i) It doesn't matter whether there are אחין

(ii) The עובר isn't פוסל in any case since the עובר has no חלק in the עבדים

(iii) And the עבדים eat based on

1. אה or אחות if there is no משפחה כולה
2. אשה from an אשה אחין כהנים כשרים where there are כשרים אהים כהנים כשרים who isn't a גרושה

2) מהרש"א and תוספות as explained by רב ששת according to פרק יוצא דופן in גמרא

a) רבנן דר' יוסי

- i) כהן שמת of עבדים the פוסל is תינוק בן יומו
- ii) But עבדים the פוסל isn't עובר

b) ר' יוסי disagrees and says

- i) An עובר is also פוסל עבדי כהן שמת עובר

c) הקדמה

- i) Assume that the פסול that we're dealing with in the עובר is זרות

(1) Namely

- (a) That the mother of the עובר isn't a כהנת
- (b) so the עובר is a זר במעי זרה

ii) קשיא

(1) Once the עובר is born he's no longer a זר and is instead a כשר כהן

(2) So why is the עובר פוסל once the עובר is נולד and becomes תינוק בן יומו

iii) תירוץ

(1) Must be that

- (a) The פסול we're dealing with isn't זרות
- (b) And in fact it doesn't matter whether the אם is or isn't a בת כהן

(2) Instead

- (a) The פסול comes about because the mother of the עובר is a גרושה
- (b) so that if the עובר is a זכר he's a חלל

d) שאלה

- i) Why for רבנן דר' יוסי isn't the עובר פוסל until it's born and becomes a תינוק

e) based on the הקדמות to this point

- i) If רבנן say עובר אין לו זכי

(1) It's obvious that the עובר isn't פוסל

- (a) Because the עובר has no חלק in the עבדים until לידה
- (2) קשיא
 - (a) On what basis do the עבדים eat
 - (3) תירוץ
 - (a) Either because
 - (i) There are אחים כשרים from an אשה who's not a גרושה
 - (b) Or
 - (i) There is no אח or אחות
 - (ii) And the עבדים eat משום משפחה כולה
 - ii) According to רב ששת who says for רבנן that עובר יש לו זכי'
 - (1) It must be that the עובר isn't פוסל
 - (a) Because there are אחי
 - (i) So a נקבה wouldn't be פוסל
 - (ii) And רבנן aren't למיעוטא that the עובר is a בן קיימא
 - (2) And since there are אחים the עבדים can't eat משום משפחה כולה
 - (3) So it must be that
 - (a) those אחים are כשרים from an אשה who's not a גרושה
 - (b) And עבדים eat based on those אחים כהנים כשרים
- 3) גמרא here
 - a) יבמות in ר' יוסי
 - i) רישא
 - (1) עובר פוסל
 - ii) סיפא
 - (1) עובר אינו מאכיל
- 4) תוספות
 - a) Here are the basic words of the תוספות הוה of אמינא that we'll explain further below
 - i) Can we explain ר' יוסי this way
 - (1) רישא
 - (a) עובר פוסל עבדי אביו כשהוא זר במעי כהנת
 - (2) סיפא
 - (a) עובר אינו מאכיל עבדי אביו עובר כשהוא כהן במעי זרה
 - b) Here are the basic words of the תוספות מסקנא of that we'll also explain further below

- i) This explanation can't be correct
 - ii) Because
 - (1) Once עובר אינו מאכיל ר' יוסי teaches the סיפא on
 - (2) There'd be no need for ר' יוסי also to teach the רישא that עובר פוסל
- 5) תופסות שיטה to explain part 1 -- מהרש"א
- a) Explain the הוה אמינא this way
 - i) Part 1
 - (1) The word "פוסל" suggests a permanent פסול that continues even after לידה
 - (2) The words "אינו מאכיל" suggest a פסול that continues only until לידה
 - ii) Part 2
 - (1) "עובר פוסל" in the רישא
 - (a) refers to an עובר בן ישראל who if he's a זכר is a כהנת במעי כהנת
 - (b) and teaches that
 - (i) עובר עבדי ישראל can't eat תרומה based on their ownership by an עובר who's כהנת במעי
 - 1. Because even if the עובר is a זכר he's still a זר
 - 2. and it doesn't matter that he has a חלק in the עבדים
 - (c) note that
 - (i) this פסול is permanent
 - (ii) because it certainly continues after לידה when the תינוק doesn't even have the benefit of being כהנת במעי
 - (2) "עובר אינו מאכיל" in the סיפא
 - (a) refers to an עובר בן כהן who if he's a זכר is an ישראלית במעי ישראלית
 - (b) and teaches that
 - (i) עובר עבדים can't eat תרומה based on this עובר
 - (ii) Based on the שיטות we set out for ר' יוסי in the הקדמה
 - (c) but this פסול ends when the עובר is נולד
 - (i) Because
 - 1. if he's a זכר he's no longer a זר and the עבדים can eat on his account
 - 2. if he's not a זכר the עבדים can eat if there are כהנים כשרים אחין כהנים כשרים
- b) and explain the מסקנא this way
 - i) the הוה אמינא isn't correct

- ii) because
 - (1) Once we know from the סיפא that עובר כהן isn't מאכיל
 - (2) We'd know ourselves that עובר ישראל is פוסל
- 6) תוספות שיטה to explain part 2 – מהרש"א
 - a) If the meaning of the הוה אמינא is as we've explained it
 - i) Then תוספות should have asked two more קשיות on the הוה אמינא
 - b) First קשיא
 - i) The רישא would be a פשיטא even if there were no סיפא
 - c) Second קשיא
 - i) The word פוסל still doesn't fit in the רישא
 - ii) Because
 - (1) Besides suggesting permanence
 - (2) The word also implies that the עבדים would eat if there were no עובר
 - (3) And this certainly doesn't apply for עבדי ישראל שמת
- 7) תוספות הוה אמינא of שיטה – a new מהרש"א
 - a) רישא
 - i) Where תוספות suggests for the רישא that the עובר that's פוסל is a זר במעי כהנת
 - ii) תוספות refers to the following case
 - (1) זר (חלל) בן כהן במעי כהנת
 - iii) Where if there were no עובר
 - (1) the עבדים would otherwise eat either
 - (a) because there are אחים כהנים כשרים
 - (b) or
 - (i) where there are no אחים or אחיות
 - (ii) בשביל המשפחה
 - iv) And
 - (1) The עובר is פוסל עבדים
 - (2) Because for ר' יוסי we're חושש that the עובר is a זכר חלל בן קיימא who has a זכי in the עבדים
 - b) סיפא
 - i) The סיפא deals with עובר כהן במעי ישראלית as we've explained earlier
 - ii) And teaches that
 - (1) because of this עובר

(2) the עובדים can't eat תרומה until the עובר is נולד

c) Note

i) this approach answers the two קשיות of מהרש"א on the אמינא הוה

(1) קשיא תירוץ to the first

(a) You're right that it's a פשיטא that עובר בן ישראל is פוסל

(b) But the אמינא הוה doesn't deal with עובר בן ישראל

(2) קשיא תירוץ to the second

(a) It's correct to use the word "פוסל" in the רישא

(b) Because

(i) First

1. The פסול is permanent

(ii) Second

1. if it weren't for this עובר הלל

a. if there are אחים כהנים כשרים

i. the עובדים would eat based on these אחים

b. if there are no אחים or אחיות

i. the עובדים would eat משום משפחה

d) קשיא

i) for the original שיטה that we applied to תוספות

(1) we understood why תוספות said אם עובר was a כהנת

(2) namely to explain why we might have thought the עובר could be מאכיל
the עבדי ישראל

ii) but

(1) for the שיטה we've now proposed for תוספות

(2) why does תוספות emphasize that אם עובר is a כהנת

e) תירוץ

i) לרבותא that the עובר is פוסל even though his father is a כהן and his mother is a כהנת

8) Note that

a) מהרש"א says that

i) this approach to the רישא of תוספות

ii) is "דומיא קצת" to the אוקימתא of רב ששת in דופן רב ששת

b) מהרש"א means to say

- i) The approach is similar to רב ששת who says that משנה deals with עובר חלל
 - ii) But it's not דומיא in full to רב ששת
 - iii) Because
 - (1) For the גמרא in דופן יוצא דופן
 - (a) We've shown that based on
 - (i) the שיטה of רבנן there
 - 1. that עובר אינו פוסל
 - 2. and
 - a. according to רב ששת
 - b. that עובר יש לו זכי'
 - (b) רב ששת is forced to say
 - (i) that since in this case רבנן say עובר אינו פוסל
 - (ii) **it must be** that עובר has אחין
 - (iii)and it follows that
 - 1. the עבדים would otherwise eat
 - a. because these אחין are כשרים from an אשה who's not a גרושה
 - b. and not based on משפחה כולה
 - iv) while the משנה in יבמות
 - (1) doesn't mention the שיטה of רבנן who say עובר אינו פוסל
 - (2) and instead mentions only the שיטה of ר' יוסי that עובר פוסל
 - (3) so
 - (a) we're not forced to say that the case involves אחין כהנים כשרים
 - (b) and can instead say that עבדים would otherwise eat based on משפחה כולה
- 9) גמרא of המשך here
- a) גר שמת of ברייתא
 - i) where
 - (1) a גר died and others were מחזיק in his נכסיו
 - (a) Because they assumed he had no יורשים
 - (2) Those who were מחזיק later learned that the wife of the גר was מעוברת
 - (a) And when הפילה אשתו some were מחזיק again
 - ii) Those who
 - (1) were מחזיק first -- before הפילה אשתו -- aren't קונה

(2) Were מחזיק later – after הפילה אשתו – are קונה

b) גמרא

i) רב ששת says

(1) the ברייתא proves that יש זכיי' לעובר

(a) Because otherwise those who were מחזיק first should have been קונה

(2) And is a קשיא to רב הונא who says לעובר רב הונא

10) תוספות ד"ה בן יום אחד

a) קשיא

i) Why doesn't רב הונא answer that the ברייתא follows רבנן who say לעובר

b) תירוץ

i) Because we established earlier

(1) that רב ששת holds that רבנן say לעובר יש זכיי' in דופן

11) מהרש"א

a) קשיא

i) But רב הונא can disagree and hold that רבנן say לעובר

b) תירוץ

i) The גמרא in the end is דוחה the ראי' anyway

12) תוספות of המשך

a) קשיא

i) הקדמה

(1) We established in the ברייתא of עובר שמת that

(2) those who were מחזיק before הפילה אשתו weren't קונה

(3) and it must be that

(a) הפילתו אמו in the end

(b) we don't assume that the עובר was אמו במעי אמו when the ראשונים were מחזיק

ii) קשיא

(1) So why in דופן פרק יוצא דופן does רב ששת say that

(a) It's possible that the עובר is already אמו במעי אמו

(b) And that's why רבנן say that it's only a מיעוט that the עובר is now (when the כהנים want to eat תרומה) a קיימא בן

b) מהרש"א as explained by תירוץ

i) For רב ששת in דופן פרק יוצא דופן

- (1) If the עובר is a נקבה
- (2) the עובר can't be קונה because there are אחים
- ii) So
 - (1) The remote השש that the עובר was מת במעי אמו at time of מיתת אביו
 - (2) when added to the השש that the עובר is a נקבה
 - (3) is enough to make the possibility of זכי' by a זכר who hasn't already died a מיעוט
- iii) while in the גר שמת of ברייתא
 - (1) there are no other יורשים
 - (2) so the עובר would be קונה whether it's a זכר or נקבה
 - (3) And
 - (a) Since
 - (i) רוב עוברים – even if they're נפלים in the end
 - (ii) Are alive while they're במעי אמן
 - (b) we can assume that the עובר in this case was in fact alive בשעת מיתת הגר
 - (c) and that's why those who were מחזיק before אמו weren't קונה

תד"ה נוחל בנכסי האם

- 1) משנה נידה מד.
 - a) תינוק בן יום אחד נוחל ומנחיל
- 2) גמרא
 - a) הקדמה
 - i) אחיו מן האב to מנחיל and אב from his נוחל is presumably תינוק The
- 3) יבמות in גמרא
 - a) קשיא
 - i) מנחיל and נוחל weren't if תינוק even if אהים to אב from would go נכסים
 - ii) So what difference does it make whether תינוק is נוחל or מנחיל
 - b) רב ששת by תירוץ
 - i) אחין מן האב to מנחיל and is נוחל נכסי אמו who is תינוק The case involves a
 - ii) Note that
 - (1) אח מן האב of אהם from יורש aren't אחין מן האב (1)
 - (2) אח מן האב had already been יורש from אהם from their האב any נכסים that the אח מן האב יורש (2) But they are
 - iii) יורש can be אח תינוק בן יום אחד that אחין מן האב to אהם it's important That's why
- 4) גמרא here
 - a) הקדמה
 - i) עובר יש לו זכי' says רב ששת
 - b) קשיא
 - i) נוחל is תינוק בן יום אחד only משנה Since the
 - ii) זכיי' he has no and that נוחל isn't עובר that Doesn't this prove
 - c) תירוץ
 - i) No
 - ii) רב ששת of שיטה We've already established the
 - (1) whether is what's involved here that
 - (a) died of the תינוק אהם where (a)
 - (b) יורש נכסי אמו is תינוק (b) the
 - iii) now
 - (1) עובר to apply the same rule משנה For the
 - (2) a case is considering משנה Would mean the

- (a) where אַם עובר died
 - (b) before the עובר is יוצא לאויר העולם and became a תינוק
- iv) but
- (1) where אַם died
 - (a) Even though עובר אית לי' זכי
 - (b) He can't be יורש his אַם
 - (c) Since
 - (i) Where a mother of an עובר dies
 - (ii) We need to assume that עובר מיית ברישא before אַם
 - v) That's why the משנה deals
 - (1) only with a תינוק that's נוחל
 - (2) and not with an עובר that's נוחל
 - vi) so the משנה proves nothing about whether עובר יש לו זכי
- 5) תוספות
- a) קשיא
 - i) how could the רב ששת of תירוץ not have realized the מקשן
 - ii) after all
 - (1) the תירוץ was needed to explain the קשיא of the גמרא in יבמות
 - b) תירוץ
 - i) The מקשן might have thought that
 - (1) to explain why it makes a difference to אחין מן האב whether the עובר or תינוק is נוחל from אב
 - (2) the גמרא could have used a case other than the one רב ששת presented
 - (a) namely
 - (i) the תינוק has no אחין מן האב
 - (ii) and אב had said that
 1. "if עובר isn't נוחל
 2. "קרובי האב is to go to a third person and not to ירושה
 - (b) So that
 - (i) If the עובר is נוחל he is then מנחיל the נכסים to אחי האב
 - (ii) But if the עובר isn't נוחל the נכסים go to the third person
- 6) מהרש"א
- a) קשיא

- i) Why does תוספות need to assume that עובר has no אחין
- ii) Why not apply this simpler תירוץ:
 - (1) אחין מן האב does have עובר
 - (2) and אב had nevertheless said that
 - (a) “unless the עובר was נוחל
 - (b) אב was מנהיל נכסים to a third person”
 - (3) So that
 - (a) If the עובר is נוחל the נכסים go to האב מן אחין
 - (b) But if the עובר isn't נוחל the נכסים go to the third person
- b) תירוץ
 - i) it's not likely that an אב with אחרים בנימ אחרים would even conditionally give the נכסים to others

דף קמג.

גמרא ואמאי את וחמור ותד"ה אין לך מר בקישות

- 1) גמרא
 - a) "את וחמור תקנו נכסיי"
 - i) קונה מחצה "את" is says רב נחמן
 - ii) מחצה even קונה "את" isn't -- and לא אמר כלום says רב המנונא
 - iii) קונה הכל "את" is says רב ששת
- 2) ר' יוסי from רב ששת to ראי'
 - a) סוגיא of our לשון
 - i) ר' יוסי
 - (1) "אין לך מר בקישות אלא פנימי שבו
 - (2) לפיכך כשהוא תורם מוסיף על החיצון שבו ותורם"
 - ii) קשיא
 - (1) אמאי
 - (2) את וחמור הוא
 - iii) תירוץ
 - (1) שאני התם דמדאורייתא תרומה מעלייתא היא
 - (2) כשתורמין מן הרע על היפה
- 3) "אמאי את וחמור of קשיא understands the רשב"ם disagree on how מהרש"ל and מהרש"ל הוא"
- 4) "אמאי את וחמור הוא" of קשיא understands the רשב"ם on how שיטת מהרש"ל
 - a) part 1 הקדמה
 - i) מתוק is קישות of a חיצון while מר is קישות of a פנים The
 - ii) חיצון מתוק is רע relative to קישות of a פנים מר The
 - iii) and
 - (1) Since in the אמינא הוה we say that
 - (a) מדאורייתא even אין תורמין מן הרע על היפה
 - (2) תרומה can't be of one קישות (the תרומה קישות) of פנים מר the
 - (a) מדאורייתא even
 - (b) (טבל קישואין the) קישואין of the other חיצון מתוק for the
 - b) part 2 הקדמה
 - i) תרומה as 1/50th תורם is The average person

- ii) in this case
 - (1) the תורם obviously had this intent
 - (2) because he was in fact תורם one קישות for 49 טבל קישואין
- c) now
 - i) assume that in general half of a קישות is חיצון and the other half is פנים
 - ii) it follows that the תורם intended that
 - (1) the half of the קישות תרומה that is חיצון
 - (a) is to be קונה שם תרומה in the ratio of 1:49 for the חיצון in the טבל קישואין
 - (2) the half of the קישות תרומה that is פנים
 - (a) is to be קונה שם תרומה in the ratio of 1:49 for the פנים in the טבל קישואין
- d) but ר' יוסי says that we're חושש
 - i) that the חיצון מתוק of the קישות תרומה is less than half of the קישות תרומה
 - ii) So that
 - (1) when חיצון מתוק is קונה שם תרומה in the ratio of 1:49
 - (2) It won't be קונה שם תרומה for some of the חיצון מתוק in the טבל קישואין
 - (3) So that
 - (a) To preserve the ratio of 1:49
 - (b) a portion for the פנים מר of the קישות תרומה
 - (i) would have to be קונה שם תרומה
 - (ii) for
 1. the portion of the חיצון מתוק of the טבל קישואין
 2. for which the חיצון מתוק of the קישות תרומה couldn't be קונה שם תרומה in the ratio of 1:49
- e) And because of this חשש
 - i) the תורם needs to be מוסיף to the תרומה a כביצה of חיצון from another קישות
 - ii) and it's to this הוספה that ר' יוסי refers when he says "כשהוא מוסיף"
- f) this הוספה is only דרבנן
- g) אמאי את וחמור הוא – גמרא of the קשיא
 - i) Part 1
 - (1) We've established that
 - (a) יפה can't be קונה שם תרומה רע
 - (b) And that in the אמינא הוה we assume that this דין applies even דאורייתא
 - ii) Part 2

(1) Now

(a) since ר' יוסי is חושש that were there no הוספה

(b) a portion for the פנים מר of the תרומה קישות

(i) would have to be קונה שם תרומה

(ii) for

1. the portion of the חיצון מתוק of the טבל קישואין

2. for which the חיצון מתוק of the תרומה קישות couldn't be קונה שם תרומה in the ratio of 1:49

(2) and this is impossible because אין תורמין מן הרע על היפה

(3) it must be that

(a) this פנים מר portion counts as "חמור"

(b) The חיצון מתוק in the תרומה קישות counts as "את" and is קונה שם תרומה

(i) not only by כוונת תורם in the ratio of 1:49 for חיצון מתוק in the טבל קישואין

(ii) but for all the חיצון מתוק in the טבל קישואין even though the ratio is greater than 1:49

iii) part 3

(1) now for רב ששת

(a) Who says the "את" is קונה what the "חמור" couldn't be קונה

(2) We can understand that

(a) the "את" is קונה a תרומה שם for what

(i) the תורם had intended the "חמור" to be קונה

(ii) but which the "חמור" can't be קונה

(b) So for רב ששת we understand also that

(i) מתוקן the טבל is properly מדאורייתא

(ii) And that's why ר' יוסי requires a הוספה only דרבנן

iv) Part 4

(1) קשיא

(a) But

(i) for רב נחמן who says קנה מחצה

(ii) And certainly for רב המנונא who says לא קנה כלום

(b) How is it

(i) that מדאורייתא the "את" is קונה more than the תורם intended

- (ii) And that ר' יוסי requires the הוספה only דרבנן
- 5) אמאי את וחמור of קשיא of רשב"ם of ביאור on שיטת מהרש"א
- a) There is את וחמור here
- i) even without regard to the חשש of ר' יוסי
- ii) namely even in a normal תרומה קישות that is $\frac{1}{2}$ מר and $\frac{1}{2}$ מתוק
- b) Here's why
- i) Contrary to שיטת מהרש"ל
- (1) There is nothing in what the תורם says that suggests
- (2) that he wants
- (a) the מתוק in the תרומה קישות to apply only to the מתוק in the טבל קישואין
- (b) and the מר in the תרומה קישות to apply only to the מר in the טבל קישואין
- ii) Instead
- (1) The תורם simply wants the תרומה קישות generally to be שם תרומה for טבל קישואין
- (2) We consider that this is as if
- (a) the תורם intends the מר in the תרומה קישות to apply
- (i) to $\frac{1}{2}$ of the טבל קישואין
- (ii) applied equally to מר and מתוק
- (b) and he intends the מתוק in the תרומה קישות to apply
- (i) to the remaining $\frac{1}{2}$ of the טבל קישואין
- (ii) applied equally to מר and מתוק
- iii) so
- (1) the "חמור" here is the $\frac{1}{2}$ of the מר in the תרומה קישות that the תורם intended to be שם תרומה for מתוק in the טבל קישואין
- (2) the "את" here is the $\frac{1}{2}$ of the מתוק in the תרומה קישות that the תורם intended to be שם תרומה for $\frac{1}{2}$ of the מתוק in the טבל קישואין and $\frac{1}{2}$ of the מר in the טבל קישואין
- iv) since the טבל קישואין are properly מתוקן
- (1) it must be that in the end
- (2) the part of the תרומה קישות that is מתוק is שם תרומה
- (a) for $\frac{1}{2}$ of the מר in the טבל קישואין
- (b) and **all** of the מתוק in the טבל קישואין
- c) קשיא
- i) ואמאי את וחמור הוא

- (1) Where the "את" is קונה more than the share that the קונה intended
- ii) And
- (1) As in מהרש"ל
- (2) This is a קשיא not only for רב המנונא but also for רב נחמן
- d) The גמרא answers
- i) That מדאורייתא תורמין מן הרע על היפה
- ii) So that
- (1) Exactly as the תורם was מכוון
- (2) the מרה can be תרומה שם תרומה for מתוקה
- e) קשיא
- i) We've established for מהרש"א that our case involves את וחמור
- (1) even without regard to the חשש of ר' יוסי
- (2) namely even in a normal קישות that is $\frac{1}{2}$ מר and $\frac{1}{2}$ מתוק
- ii) Why does the גמרא mention the חשש of ר' יוסי at all
- f) תירוץ
- i) the גמרא mentions the חשש of ר' יוסי only to teach that מר פנים is מר and היצון is מתוק
- 6) תוספות of the קשיא of לשון
- a) "תימה"
- i) כיון דבכל קישואין הפנימי מר וההיצון מתוק
- ii) למה לא יתרום מזה על זה
- iii) והלא ההיצון יפטור והפנימי יפטור הפנימי
- iv) ולמה צריך להוסיף על ההיצון
- 7) תוספות in שיטת מהרש"ל
- a) We've established that for רשב"ם as understood by מהרש"ל
- i) The קשיא of את וחמור is based on the חשש that the תרומה קישות might be more than $\frac{1}{2}$ מר
- ii) To support this קשיא we rely on ר' יוסי
- (1) Who says a הוספה is needed
- (2) Presumably because of this חשש
- b) תוספות disagrees because ר' יוסי says nothing about a חשש
- c) That's why תוספות asks the following קשיות and answers the following תירוץ
- i) First קשיא

- (1) Given that we're not חושש that the תרומה קישות is more than $\frac{1}{2}$ מר
 - (2) Why in fact does ר' יוסי need a הוספה
 - ii) קשיא second
 - (1) Why does our case count as את וחמור
 - d) תירוץ
 - i) Contrary to the שיטה of רשב"ם
 - (1) Most קישואין are מתוק both בפנים and בחוץ
 - ii) it happens that in this case
 - (1) we **know** that the תרומה קישות isn't a regular קישות and that its פנים is מרה
 - (2) And we assume the טבל קישואין are regular קישואין
 - iii) And
 - (1) Since it happens in this case that the תרומה קישות includes מר that can't be טבל any part of the קישואין מתקן
 - (2) ר' יוסי says מדרבנן he needs to be מוסיף מתוק from another היצון
 - iv) the מהרש"ל of the גמרא קשיא then follows as in רשב"ם
 - (1) קשיא
 - (a) this is a case of את וחמור
 - (b) and
 - (i) If in a case of את וחמור
 - 1. לא קנה אלא מחצה or לא אמר כלום
 - (ii) Why is this הוספה only דרבנן
- 8) תוספות in שיטת מהרש"א
 - a) Part 1
 - i) the same as for מהרש"ל
 - ii) תוספות
 - (1) disagrees with רשב"ם
 - (a) and says that there is no חשש that a קישות might not be regular
 - (2) ר' יוסי requires a הוספה only
 - (a) in this case
 - (b) where it happened that the פנים of the תרומה קישות was מרה
 - b) part 2
 - i) תוספות then asks that
 - (1) Instead of requiring הוספה in this case

(2) Why didn't ר' יוסי direct that the תורם have כוונה that

(a) the מתוקה of the תרומה קישות should be קונה שם תרומה only for מתוקה in the טבל קישואין

(b) the מרה of the תרומה קישות should be קונה שם תרומה only for מרה in the טבל קישואין

ii) and תוספות answers that

(1) Although it turned out the תרומה קישות wasn't regular and its פנים was מרה

(2) We still assume that the טבל קישואין are regular and that even their פנים is מתוקה

iii) And

(1) Since even the פנים of the טבל קישואין is מתוקה

(2) the תורם by his special כוונה can't avoid having מר פנים of the תרומה קישות being קונה a תרומה שם for מתוק in the טבל קישואין

9) מהרש"א

a) שיטת מהרש"א and שיטת מהרש"ל קשיא

i) Since we're not חושש that any other קישות is מר at all

ii) For ר' יוסי why can't the תורם be מוסיף מתוק from the פנים of any other קישות as well as from the חיצון

תד"ה רב נחמן אמר

1) ברייתא

- a) מעשה בחמש נשים ובהן שתי אחיות וליקט אחד כלכלה של תאנים
- b) ואמר הרי כולכן מקודשת לי בכלכלה זאת
- c) The דין:
 - i) although
 - (1) the person who gave the תאנים של כלכלה
 - (2) couldn't be מקדש the two נשים who were אחיות
 - ii) he was מקדש the three נשים who were נכריות
 - iii) And the three נכריות were קונה the כלכלה as קידושין

2) גמרא

- a) "את וחמור תקנו נכסיי"
 - (1) קונה מחצה "את" is רב נחמן says
 - (2) לא אמר כלום רב המנונא says
 - (3) קונה הכל "את" is רב ששת says
- b) קשיא
 - i) Why do you say that the נכריות are קונה the כלכלה as קידושין
 - ii) The אחיות who couldn't be קונה a חלק in the כלכלה as קידושין
 - (1) Should count as "חמור"
 - iii) The נכריות who can be קונה a חלק in the כלכלה as קידושין
 - (1) Should count as "את"
 - (2) So we have a case of את וחמור
 - (3) And "את וחמור לא קנה"
 - iv) So how can נכריות be קונה a חלק in the כלכלה

3) מהרש"א and מהרש"ל -- As explained by רשב"ם

- a) קשיא
 - i) I can understand that this is a קשיא for רב המנונא who says לא קנה כלום
 - ii) But why is this a קשיא for רב נחמן
 - (1) Why should not the נכריות be able to קונה their 3/5ths share in the כלכלה
 - (2) The same as את וחמור where רב נחמן says את קנה מחצה
- b) תירוץ

- i) the three נכריות were קונה the entire כלכלה that he gave as קידושין-- not only three fifths
 - ii) and this proves against רב נחמן that את וחמור is קונה more than מחצה
- 4) מהרש"א as explained by תוספות
 - a) רשב"ם disagrees with תוספות
 - i) The simple meaning of לא קנה כלום is לא קנה
 - ii) So
 - (1) When the גמרא asks that the ברייתא is a קשיא to the מ"ד who says את וחמור לא קנה
 - (2) The גמרא means that
 - (a) this is a קשיא to רב המנונא who says לא אמר כלום
 - (b) And it's not a קשיא to רב נחמן who said קנה מחצה
 - b) קשיא
 - i) But how does רב נחמן explain why the נכריות were קונה the entire כלכלה
 - c) תירוץ
 - i) תוספות says that in fact they were קונה only three fifths of the כלכלה

דף קמג:

תד"ה תא שמע

- 1) הקדמה
 - a) אב has the right to עישור נכסים in עירושא נכסים that pass from אב to בן by way of ירושה
 - b) אב has no right to עישור נכסים in עירושא נכסים that pass from אב to בן by way of מתנה
- 2) גמרא
 - a) First איבעיא
 - i) Where a person has a son and a daughter and gives his נכסים to "בניי"
 - ii) Can we say that by בניי
 - (1) the father means his son and not his daughter
 - (2) And he intends "לסלוקי לברתא מעישור"
 - iii) "לסלוקי לברתא מעישור" below מהרש"ל explains the relevance of
 - b) Second איבעיא
 - i) Where a person has a son and a grandson and gives his נכסים to "בניי"
 - ii) Can we say that by בניי he means his son and not his grandson
- 3) תוספות ד"ה תא שמע
 - a) איבעיות on both קשיא
 - i) If אב was מכוון to give his נכסים to his בן and not to his ברת or ברא
 - ii) Why did he need to say anything at all
 - iii) אב would be יורש the נכסים even if אב is silent
 - b) תירוץ
 - i) See תוספות for a תירוץ that applies to both איבעיות
- 4) מהרש"ל
 - a) At first sight
 - i) it seems that the גמרא uses "לסלוקי" to explain why אב would mean בן and still call him "בניי" in the plural
 - ii) namely
 - (1) אב gives a מתנה to בן so that ברת not have a right to עישור נכסים
 - b) קשיא
 - i) But an אב
 - ii) Can just as well be מסלק his ברת from עישור נכסים by giving to בן a מתנה בלשון יחיד

c) תירוץ

i) Don't be גורס "ולסלוקי" at all

d) note that

i) לסלוקי could be used to explain

(1) the איבעיא of תוספות on the first

(a) on why

(i) where there is a ברת

(ii) ירושה by נכסים when בן could get his נכסים at all when אב would give a מתנה

ii) but לסלוקי can't be used to explain

(1) the איבעיא of תוספות on the second

(a) on why

(i) where there is a ברא

1. who has no right to עישור נכסים anyway

(ii) ירושה by נכסים when בן could get his נכסים at all when אב would give a מתנה

5) מהרש"א

a) קשיא

i) Why in fact does תוספות not give the תירוץ suggested by מהרש"ל

b) תירוץ

i) Because we've established that this תירוץ applies only to the first איבעיא

תד"ה והשביחו

- 1) משנה
 - a) הניה בנים גדולים וקטנים
 - i) השביחו גדולים את הנכסים השביחו לאמצע
 - b) לאמצע means that
 - i) the קטנים share in the שבה
- 2) גמרא
 - a) this applies only where נכסים מחמת נכסים
 - b) But
 - i) where נכסים מחמת עצמן
 - ii) The שבה is לעצמן
 - c) לעצמן means that the entire שבה belongs to the גדולים
- 3) רשב"ם
 - a) For שבה to count as נכסים מחמת נכסים two conditions need to be satisfied:
 - i) The גדולים
 - (1) weren't טורח בגופם
 - (2) And they didn't use their own money to hire others to work
 - b) So that
 - i) If either
 - (1) the גדולים were טורח בגופם
 - (2) Or they used their own money to pay others to work
 - ii) This counts as נכסים מחמת עצמן
 - iii) And the שבה is לעצמן
 - c) Note that
 - i) for רשב"ם
 - ii) there can never be a case where גדולים are טורח for שבה that in the end doesn't belong to them
- 4) הגהת אשר"י as briefly referred to in תוספות and as detailed in אשר"י
 - a) שבה counts as נכסים מחמת עצמן only if גדולים used their own money to pay others to work
 - b) It follows that
 - i) If
 - (1) ממון משל אביהם גדולים used

- (2) But were טורה בגופם
 - ii) The case still counts as השבח לאמצע where מחמת נכסים
- c) Note for ריב"ם that
 - i) in this case
 - ii) קטנים of the חלק the משביח in טרחא from their גדולים get no benefit
- 5) תוספות
 - a) דף מב: at גמרא based on the הקדמה
 - i) is paid for טרחת גופו and for money he spent הירוד לתוך שדה חבירו שלא ברשות
 - ii) And a שותף who works ברשות also is paid for טרחת גופו and for money he spent
 - b) ריב"ם by קשיא
 - i) Why don't גדולים get paid the same as הירוד and שותף
- 6) מהרש"א
 - a) this is no קשיא for רשב"ם
 - i) because we've proved
 - ii) that for רשב"ם
 - (1) if the גדולים were טורה בגופם or spent any money
 - (2) the case counts as שבחו נכסים מחמת עצמן
 - (3) where גדולים keep the entire benefit of the שבה
 - b) but
 - i) it's a קשיא for ריב"ם where the גדולים were טורה בגופם and didn't spend any of their own money
 - ii) because for ריב"ם the case still counts as מחמת נכסים where the שבה is באמצע
 - iii) and the יתומים needn't pay for the טרחא by גדולים on behalf of their חלק

תד"ה השביחו לעצמן

1) הקדמה

a) הניח בנים גדולים וקטנים

i) If

(1) שבחו נכסים מחמת נכסים (1)

(2) Meaning לשיטת רשב"ם

(a) שוכר פועלים משל אביהם גדולים were The

(b) And weren't טורח בגופם

ii) Then

(1) If גדולים said ראו

(2) the שבח is לעצמן and isn't shared by the קטנים

2) ד"ה לא שנו here at תוספות as explained by גמרא בבא מציעא מ.

a) מרי בר איסק was משביח the נכסים of his father who had died

b) A מרי בר איסק later proved that he was a brother of קטן

c) לאמצע said the שבח was רב חסדא

i) at first

(1) because

(a) the case counted like שבחו נכסים מחמת נכסים

(i) since מרי בר איסק

1. had been שוכר פועלים משל אביהם

2. And hadn't used טרחת גופו

(b) And מרי בר איסק hadn't said ראו

ii) but afterwards

(1) שבח לאמצע said his reason to say רב חסדא was that

(a) אין מורידין קרוב לנכסי קטן

(b) So that מרי בר איסק was ב"ד שלא ברשות

3) דף קמז. at תוספות ד"ה לא שנו

a) The reason that גדולים need to say ראו for שבח to be לעצמן

i) Is for the גדולים to give the קטנים the chance to arrange for their קרובים also to hire פועלים from ממון אביהם

(1) And if the קטנים don't hire פועלים

(2) We consider that they were מוחל their share of the שבח

- b) Presumably
- i) תוספות also means that
- (1) for the רב חסדא of מסקנא
- (a) If מרי בר איסק had said ראו he would have prevailed even though he was יורד שלא ברשות בית דין
- (b) Because then אה קטן would have been מוחל the rights he'd otherwise have had because מרי בר איסק was יורד שלא ברשות בית דין
- (2) So that the only reason מרי בר איסק didn't prevail
- (a) Both for the first שיטה of רב חסדא and the second שיטה of רב חסדא
- (b) was that מרי בר איסק didn't say ראו
- 4) תד"ה השביחו לעצמן
- a) קשיא
- i) in our גמרא why is השבה לעצמן
- (1) Where the גדולים said ראו
- ii) after all
- (1) our גמרא also deals with קטנים
- (2) so the גדולים were also יורד שלא ברשות ב"ד
- 5) מהרש"א
- a) תוספות on the קשיא קשיא
- i) Why doesn't תוספות answer that where גדולים say ראו
- (1) any rights they'd otherwise have out of the fact that the קטנים are מוחל
- (2) יורד שלא ברשות גדולים were
- b) תירוץ
- i) ד"ה לא שנו at תוספות
- (1) Refers only
- (a) to the first שיטה of רב חסדא
- (b) Before רב חסדא realized that מרי בר איסק was יורד שלא ברשות ב"ד
- (2) And explains
- (a) that מרי בר איסק didn't prevail for this first שיטה
- (b) because he didn't say ראו so there was no מחילה
- ii) but
- (1) תוספות would agree that
- (a) Once רב חסדא decided that מרי בר איסק was יורד שלא ברשות ב"ד

(b) ראו מרי בר איסק wouldn't have prevailed even if he had said

(c) Because

(i) ראו coming out of מחילה

(ii) יורד שלא ברשות are גדולים where קטנים get the rights that Can't affect

קמדדף.

תד"ה באשה יורשת וא"ד וקצת קשה

1) משנה

a) רישא

- i) האשה שמת בעלה שהשביחה את הנכסים השביחה לאמצע
- ii) יתומים means the אלהנה shares the שבה with

b) סיפא

- i) אם אמרה ראו מה שהניח לי בעלי השביחה לעצמה
- ii) Meaning that she keeps the שבה for herself

2) גמרא

a) קשיא

- i) what right does an אשה have to a share of the נכסים

b) תירוץ

- i) we're dealing with a particular case where an אשה is in fact יורשת a share in the נכסים

3) רשב"ם

a) Here are two שיטות on how an אלהנה can be a יורשת in בעלה נכסי

i) שיטה First

(1) The case:

- (a) אחים שמעון and ראובן
- (b) בת שמעון married ראובן
- (c) שמעון and ראובן died
- (d) Then יעקב died
- (e) So

(i) בני ראובן as נכסי יעקב share in יתומים בני ראובן

(ii) And בת שמעון as נכסי יעקב shares with them in אשת ראובן

ii) שיטה Second – to be explained below

- (1) או כגון בת בין הבנות
- (2) או בת הבן בין הבנים

4) רשב"ם on the first תוספות

a) רשב"ם quotes תוספות

- i) as if רשב"ם had said that יעקב died first and ראובן and שמעון died later

- b) namely
 - i) בת שמעון married ראובן
 - ii) נכסי יעקב died and שמעון and ראובן shared יעקב
 - iii) ראובן and שמעון died at about the same time
 - iv) So that בני ראובן and בת שמעון are at the same time יורש נכסים that came to them indirectly from יעקב
- c) תוספות
 - i) תוספות on רשב"ם קשיא as quoted by
 - (1) In the end שמעון from יורשת בת שמעון was
 - (2) How can she say לי בעלי ראובן
 - ii) ר"י by תירוץ
 - (1) פירות ירושתה ate ראובן Since
 - (2) This is enough for her to say לי בעלי מה שהניח
- 5) מהרש"א
 - a) קשיא
 - i) Why does תוספות change the שיטה of רשב"ם
 - ii) Why not leave רשב"ם as written by רשב"ם
 - (1) Namely
 - (a) where ראובן and שמעון died before יעקב
 - b) תירוץ
 - i) The same קשיא that תוספות asks on "ראו" applies also to שיטת רשב"ם as written by רשב"ם:
 - (1) קשיא
 - (a) ראובן and שמעון was בת שמעון all of her נכסים from יעקב and not from
 - (b) So why would she say "לי בעלי" מה שהניח
 - ii) But note that
 - (1) For רשב"ם שיטת רשב"ם as written by
 - (a) the נכסים didn't come from יעקב until after ראובן died
 - (b) so that ראובן never had פירות from בת שמעון
 - (2) so the תירוץ of ר"י wouldn't apply
 - iii) And this is why ר"י modifies the שיטה of רשב"ם
- 6) Analysis of the second שיטה in רשב"ם
 - a) Presumably this is what רשב"ם means in the second שיטה on יורשת אשה

- i) בת בין הבנות
- (1) The case:
- (a) There were no אחים
- (b) So אשה was יורשת with her אחיות קטנות
- (2) Note
- (a) that she can't be יורש with her אחים
- (b) Because בת isn't יורשת where there are אחים
- ii) בת הבן בין הבנים
- (1) The case:
- (a) the אשה was בת ראובן בן יעקב
- (b) ראובן died without other children and then יעקב died
- (2) In this case
- (a) the אשה is יורשת a share of יעקב נכסי in the place of her father ראובן
- (b) and she shares in these נכסים with אחים קטנים of ראובן
- 7) מהרש"א
- a) קשיא
- i) In these cases how can she say ראו מה שהניח לי בעלי
- b) תירוץ
- i) Maybe רשב"ם means to apply this שיטת רי"ף to בת בין הבנות
- (1) בת שמעון married ראובן
- (2) בנות שמעון also had other בנות
- (3) שמעון died
- (4) Then בנות שמעון died leaving no closer קרובים than ראובן
- ii) In this case
- (1) אחיות בת שמעון needs to share נכסי ראובן with her
- (2) And
- (a) she can say ראו מה שהניח לי בעלי
- (b) because her ירושה ultimately comes from נכסי ראובן
- c) שאלה
- i) What about בת הבן בין הבנים
- d) תשובה
- i) Apply this תירוץ similar to what רי"ף said for בת בין הבנות
- (1) אחים and שמעון and ראובן

- (2) בנים has שמעון (2)
- (3) the אשה is בת of one of בני שמעון and she is his only יורש
- (4) בת בן שמעון married ראובן (4)
- (5) בן שמעון died (5)
- (6) שמעון died (6)
- (7) Then ראובן died (7)
- (a) And his closest יורשים (a)
- (b) were the surviving בני שמעון and אשת ראובן as בת of the בן שמעון who had already died (b)
- ii) in this case
- (1) יורשת is בת בן שמעון (1)
- (a) a חלק in נכסי ראובן through שמעון and בן שמעון (a)
- (b) Which she shares with her uncles בני שמעון (b)
- (2) And
- (a) she can say ראו מה שהניח לי בעלי (a)
- (b) because her ירושה ultimately comes from נכסי ראובן (b)
- e) קשיא
- i) If רשב"ם meant one of these cases why was he מקצר (i)
- f) רשב"ם ד"ה באשה יורשת and משנה in רשב"ם based on תירוץ (f)
- i) You're right that these שיטות are בדוחק (i)
- ii) Here's a different מהלך in ראו מה שהניח לי בעלי (ii)
- g) רשב"ם in מהרש"א of מהלך (g)
- i) הקדמה
- (1) refer back to the two parts of the משנה on אשה (1)
- (a) רישא (a)
- (i) האשה שמת בעלה שהשביחה את הנכסים השביחה לאמצע (i)
- (b) סיפא (b)
- (i) אם אמרה ראו מה שהניח לי בעלי הרי אני עושה ואוכלת השביחה לעצמה (i)
- ii) רשב"ם says
- (1) The סיפא is separate case and isn't a follow-up to the רישא (1)
- (2) specifically
- (a) וכן אשה שהשביחה את הנכסים השביחה לאמצע -- רישא (a)
- (i) Deals with אשה יורשת (i)

1. And **ראו** מה שהניח לי בעלי doesn't apply
 2. So that
 - a. the **רישא** can deal even with **בת בין הבנות** as we first explained it
 - b. where **בעל נכסי** aren't involved altogether
- (b) The **סיפא** doesn't deal with an **אשה** who is **יורשת נכסים** along with other **מוריש** of her **קרובים**
- (c) Instead
- (i) the **סיפא** deals with an **אלמנה**
 - (ii) who says
 1. **ראו** מה שהניח לי בעלי regarding her **כתובה**
 2. And is **משבח** the **נכסים** until **ב"ד** allocates her **כתובה**
 - (iii) Now it's true that
 1. if she decides to take **מזוני**
 2. the **שבח** is never hers because **ידלי** get **יתומים**
 - (iv) But
 1. In our case she decided not to take **מזוני**
 2. And that's why
 - a. If she doesn't say **ראו** the most she can get is her **כתובה**
 - i. and she never gets any **שבח**
 - b. but if she does say **ראו**
 - i. she gets **שבח** of the **נכסים** available for her **כתובה**

דף קמד:

תד"ה חלה ונתרפא

1) משנה

a) חלה ונתרפא נתרפא משל עצמו

2) גמרא

a) אמר רבין

i) לא שנו אלא בחלה בפשיעה

ii) אבל חלה באונס נתרפא מן האמצע

3) תוספות of לשון

a) ותניא בתוספתא

i) בד"א ברפואה שיש לה קצבה

ii) אבל רפואה שאין לה קצבה ... נתרפא מן האמצע

b) ובאונס דהכא אין חילוק בין אין לה קצבה ליש לה קצבה

4) מהרש"א

a) תוספתא in "במה דברים אמורים" on the שאלה

i) חלה בפשיעה בד"א refer to does the

(1) And teach that

(a) חלה בפשיעה משל עצמו

(b) only where יש לה קצבה

אין לה קצבה	יש לה קצבה	
אמצע	אמצע	אונס
אמצע	עצמו	פשיעה

ii) Or does the חלה באונס בד"א refer to

(1) And teach that

(a) חלה באונס מן האמצע

(b) only where אין לה קצבה

אין לה קצבה	יש לה קצבה	
אמצע	עצמו	אונס
עצמו	עצמו	פשיעה

b) תשובה

- i) at first sight
 - (1) It seems likely that
 - (a) the תוספתא deals with בפשיעה as in the first table
 - (b) The same as our גמרא where רבין apparently says that the משנה deals only with פשיעה
 - ii) The phrase by תוספות that "ובאונס דהכא אין חילוק"
 - (1) That at first sight seems to mean:
 - (a) "but in אונס there is no difference [between קצבה and no קצבה]"
 - (2) Appears to prove that תוספות understands that the בד"א in תוספתא refers to פשיעה as in the first table
- c) קשיא first
 - i) the word "דהכא" in "ובאונס דהכא" has no meaning in the שיטה we just set out
 - (1) see סימן קע"ז at טור ה"מ in דרישה
- d) קשיא second
 - i) why does טור understand the בד"א to refer to אונס as in the second table
- e) תירוץ
 - i) טור and תוספות as understood by טור say that
 - (1) When רבין says about our משנה:
 - (a) לא שנו אלא בחלה בפשיעה
 - (b) אבל חלה באונס נתרפא מן האמצע
 - (2) This is what רבין means
 - (a) The משנה refers to both חלה בפשיעה and חלה באונס and says for both that משל עצמו is רפואה
 - (b) But
 - (i) לא שנו
 - 1. that רפואה is always משל עצמו
 - a. Namely that it makes no difference whether רפואה has a קצבה or doesn't have a קצבה
 - 2. Only where חלה בפשיעה
 - (ii) but where חלה באונס
 - 1. מן האמצע is sometimes רפואה
 - a. Namely for קצבה לה רפואה שאין לה קצבה
 - (3) And this coincides with this אמורים דברים במה תוספתא in
 - (a) בד"א

(i) that even for אונס it's מן האמצע

(ii) That's only ביש לה קצבה

(4) With the result outlined in the second table:

אין לה קצבה	יש לה קצבה	
אמצע	עצמו	אונס
עצמו	עצמו	פשיעה

ii) And טור understands the words in תוספות this way

(1) {הא דתוספתא דעל ידי "במה דברים אמורים" מחלק בין קצבה ללא קצבה}

(2) {באונס {משתעי}

(3) pause as if there were a comma after באונס

(4) {דהכא {כלומר בפשיעה דבי' קא איירי רבין לגבי משנתנו}

(a) אין חילוק בין אין לה קצבה ליש לה קצבה

תד"ה חוץ מצינים פחים

1) גמרא

a) הכל בידי שמים חוץ מצינים פחים

2) מהרש"א as explained by תוספות

a) חום פחים means

b) but

i) since

(1) בידי שמים חום is says that ירושלמי (1)

(2) And we've established that our גמרא says פחים isn't בידי שמים

ii) It must be that פחים for ירושלמי doesn't mean חום